

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego

117. posiedzenia I. sesji IX. peryodu

z dnia 3. lutego 1912.

TREŚĆ.

Spis petycyj.

Głosy pp. Winniczuka i Krężła na poparcie poszczególnych petycyj.

Pismo c. k. Sądu obwodowego w Brzeżanach z 19/11 Ns. VII 161/10 o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Tymoteusza Starucha o zbrodnię z §§. 153, 819 i 93 u. k.

Pismo c. k. Sądu w Stanisławowie z 13/5 1911 U. XIII 519/11(3) o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Winniczuka o przekroczenie z §. 411 u. k.

Pismo c. k. Sądu pow. dla spraw karnych w Krakowie z 9/6 1911. Ns. V 106/11(62) o zezwolenie na karno-sądowe ściganie pościa Ptaka z powodu przekroczenia o obrazę czci.

Pismo c. k. Sądu pow. w Grybowie z 2/10 1911 Lcz. U. 819/11(16) o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Cielucha z powodu przekroczenia o obrazę czci.

Pismo c. k. Sądu kraj. karnego we Wiedniu z 5/10 1911 Vr. XXIII 4454/8(8) o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Władysława Czaykowskiego o zbrodnię z §. 164 u. k.

Pismo c. k. Sądu dla spraw karnych w Krakowie z 14/10 1911 Ns. V 116/11(4) o zezwo-

lenie na karno-sądowe ściganie p. Ptaka z powodu przekroczeń z §§. 411, 468 i 491 u. k.

Pismo c. k. Sądu powiatowego w Wadowicach z 14/11 1911 Lcz. Ns. 282/11(2) o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Styły o przekroczenie z §. 488. u. k.

Wniosek nagły p. Krężła i tow. o zapomogę dla pogorzalców gminy Jastrząbka stara, powiatu pilzneńskiego.

Wniosek p. Myjaka i tow. w sprawie założenia szkoły sadowniczej w Łącku.

Wniosek p. Myjaka i tow. w sprawie założenia szkoły koszykarskiej w Łącku.

Wniosek p. Krężła i tow. o zapomogę dla ludności włościańskiej, nawiedzionej klęską myśzy polnych i klęską posuchy.

Interpelacya p. Witosa i tow. do c. k. Rządu w sprawie otwarcia przystanku kolejowego w Woli rzędzińskiej dla ruchu towarowego i osobowego.

Interpelacya p. Witosa i tow. do c. k. Rządu w sprawie postępowania c. k. starostwa w Brzesku przy ubieganiu się o czwartą koncesyę szynkarską w Zakliczynie n/D.

Interpelacya p. Krężła i tow. do c. k.

Rządu w sprawie rozstrzygania spraw niepodpadających pod kompetencję sądów powiatowych przez c. k. sąd powiatowy w Pilźnie.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie demoralizacyi ludu przez karczmarza Abę Feuchtbauma w Sułkowszczyźnie obok stacyi kolejowej w Mościskach, ubiegającego się o otwarcie restauracyi na stacyi kolejowej w Mościskach.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie szkanowania ludności powiatu lwowskiego za legalne odbywanie poufnych zebrań.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie nadużycia władzy przez wójta Macieja Kluskę w Posadzie olchowskiej przy wydaniu fałszywej opinii o podaniu Józefa Wojtowicza, ubiegającego się o kóncesyę szynkarską.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie nierozpisania wyborów gminnych w Dynowie.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do Wydziału krajowego w sprawie kontroli krajowej opłaty od piwa w rejonie granicznym ze szląskiem.

Oświadczenie posłów polskich w sprawie wniesionych przez pp. Lewickiego, Korola i Dudykiewicza protestów przeciw sposobowi prowadzenia narad i protokołowi z 114 posiedzenia.

Protest p. Lewickiego imieniem klubu rusko-ukraińskiego przeciw sposobowi prowadzenia narad i protokołowi z 115 posiedzenia.

Protest p. Korola imieniem klubu ruskiego przeciw sposobowi prowadzenia narad i protokołowi z 115 posiedzenia.

Oświadczenie Marszałka krajowego w sprawie żądanego sprostowania protokołu 114 posiedzenia.

Odpowiedź p. Komisarza rządowego na interpelacyę p. Krężła i tow. z dnia 17. października 1910 w sprawie rzekomych nadużyć władz sądowych przy ściąganiu kosztów, wynikających ze sprostowania ksiąg gruntowych.

Odpowiedź p. Komisarza rządowego na interpelacyę p. Krężła i tow. z dnia 17. lutego 1910 w sprawie złej jakości odpadków soli kamiennej, przyznanej ludności powiatu pilzneńskiego celem poprawy paszy dla bydła.

Odpowiedź p. Komisarza rządowego na interpelacyę p. Hanczakowskiego i tow. z dnia 11. października 1910 w sprawie załatwienia rekursu wniesionego do c. k. Namiestnictwa w sprawie konkurencyjnej do budowy cerkwi w Jasienicy zamkowej, pow. Turka.

Odpowiedź p. Komisarza rządowego na interpelacyę p. Bisa i tow. z dnia 9. listopada 1910 w sprawie rzekomo nieprawidłowego wymierzenia Justynie Soroczek datku konkurencyj-

nego na budowę gr.-kat. plebanii w Błozwi górnej, pow. Stary Sambor.

Odpowiedź p. Komisarza rządowego na interpelacyę p. Sodomory i tow. z dnia 18. lutego 1910 w sprawie odmawiania dopełnienia kungruy księżom wiejskim z powodu klęsk elementarnych.

Odpowiedź p. Komisarza rządowego na interpelacyę p. Witosa i tow. z dnia 20. stycznia 1912 w sprawie zniesienia rewizorów bydła.

Odpowiedź p. Komisarza rządowego na interpelacyę p. Kurowca i tow. z dnia 8. lutego 1910 w sprawie zniszczenia drzew śliwkowych przez owady w kałuskim powiecie.

Odpowiedź p. Komisarza rządowego na interpelacyę p. Skarbka i tow. z dnia 11. stycznia 1912 w sprawie wykonania ustawy łowieckiej.

Zawiadomienie przez Marszałka krajowego o złożeniu mandatów do poszczególnych komisyj przez pp. Kraińskiego Wincentego i Jampolskiego.

Urlop p. Cieńskiego Leszka.

Wniosek formalny p. Skwarki na zamknięcie trwającego posiedzenia. Odrzucenie tego wniosku.

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy wodnej.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacyi rzek kanałowych.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o melioracyach.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok szkolny 1910/11.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności Wydziału krajowego i Komisji krajowej dla spraw przemysłowych w zakresie popierania przemysłu krajowego i rękodzieł za czas od 1. sierpnia 1910 do 31. października 1911.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1910.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy o obowiązku właścicieli domów w stoł. król. m. Krakowie wybudowania kanałów domowych, połączenia tychże z kanałami miejskimi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zrzeczenia się praw kraju do Morszyna koło Stryja.

Pierwsze czytanie wniosku p. Krzeczunowicza i tow. w sprawie projektów rządowych o podwyższenie podatków: osobisto dochodowego, od wódki, piwa, od spadków i uregulowania udziału krajów w tych podatkach. Uzasadnienie wniosku.

Pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza i tow. w sprawie budowy gmachów na

umieszczenie urzędów i zakładów państwowych w Galicyi. Uzasadnienie wniosku.

Pierwsze czytanie wniosku p. Tertila i tow. o zmianę postanowień ustawy z dnia 20. grudnia 1905 Dz. u. kr. Nr. 11/6 co do sposobu nakładania i ściągania opłat szynkarskich. Uzasadnienie wniosku.

Pierwsze czytanie wniosku p. Schätzla i tow. w sprawie budowy gmachu na pomieszczenie żeńskiego seminarjum nauczycielskiego w Brzeżanach. Uzasadnienie wniosku.

Pierwsze czytanie wniosku p. Schätzla i tow. w sprawie przyznania miastom: Brzeżany, Gorlice, Jaworów i Wadowice dotacyi z powodu ubytku w dochodach z prawa propinacyi. Uzasadnienie wniosku.

Pierwsze czytanie wniosku p. Styły i tow. w sprawie wyłączności górniczych. Uzasadnienie wniosku.

Pierwsze czytanie wniosku p. Jedynaka i tow. w sprawie opodatkowania Towarzystw assekuracyjnych na rzecz ochotniczych straży pożarnych. Uzasadnienie wniosku.

Sprawozdanie Komisji szkolnej w przedmiocie petycji nauczycieli i nauczycielek, wdów i sierót po nauczycielach — o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie lub podwyższenie emerytury, względnie pensyi wdowiej, o przyznanie dodatków pięcioletnich,

o przyznanie datków na wychowanie sierót, a wreszcie o jednorazowe zasiłki. Uchwalenie wniosku komisji.

Sprawozdanie Komisji szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 20. września 1910 L. 111.861/910 w przedmiocie petycji nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, przyznanie, względnie podwyższenie emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich i t. p. Uchwalenie wniosku komisji.

Sprawozdanie Komisji administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach na zaciągnięcie pożyczki. Uchwalenie wniosku komisji.

Wniosek nagły p. Szweda i tow. w sprawie zapomogi dla pogorzalców gminy Oczków, powiatu żywieckiego. Uzasadnienie i załatwienie wniosku.

Wniosek nagły p. Jedynaka i tow. w sprawie zapomogi dla pogorzalców gminy Pustkowa w powiecie Ropczyckim. Uzasadnienie i załatwienie wniosku.

Wniosek nagły p. Witosa i tow. w sprawie udzielenia przez c. k. Rząd pomocy dla ludności rolniczej, dotkniętej klęską posuchy i pryszczycy w Galicyi zachodniej. Uzasadnienie i załatwienie wniosku.

(Początek posiedzenia o godzinie 11. minut 20 przed południem).

Przewodniczący: JE. Marszałek krajowy Stanisław hr. Badeni.

Ze strony c. k. Rządu J. E. c. k. Namiestnik Dr. Michał Bobrzyński i c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Stanisław Grodzicki.

Sekretarze: pp. Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów: 127.

Marszałek. Sejm w komplecie, posiedzenie otwieram. Protokół z 116. posiedzenia jest złożony w biurze sejmowem do przejrzenia.

Proszę o odczytanie petycji.

Sekretarz p. **Urbański** (czyta spis petycji wniesionych po dzień 3. lutego 1912).

6810. L. s. 9080. Emilia Pydynkowska, właścicielka zakładu restaurowania zabytków starożytnych w Krakowie, przez p. St. H. Badeniego, o subwencyę — do kom. budżetowej.

6811. L. s. 9097. Towarzystwo bursa polska (gimn.), Kołomyja, przez p. Kleskiego, o subwencyę — do kom. budżetowej.

6812. L. s. 9098. Towarzystwo bursa polska (lud.), Kołomyja, przez p. Kleskiego, o subwencyę — do kom. budżet.

6813. L. s. 9099. Podgórski Tomasz, naucz., Koszlaki, przez p. Bandrowskiego, o zwrot 500 K z dodatków pięcioletnich — do kom. szkolnej.

6814. L. s. 9100. Bursa Towarzystwa Szkoły ludowej im. A. hr. Potockiego, Brzeżany, przez p. Schätzla, o subwencyę — do kom. budżet.

6815. L. s. 9101. Nauczycielstwo w Mielcu, przez p. Kędziora, o przesunięcie do II. kl. płac — do kom. szkolnej.
6816. L. s. 9102. Antonina Frączkowska, Medyolan, przez p. A. Brunickiego, o zasiłek na śpiew — do kom. budżetowej.
6817. L. s. 9103. Bursa im. J. Jakubowicza, Brzeżany, przez p. Schätzla, o subwencję — do komisji budżetowej.
6818. L. s. 9104. Gmina Kozłów, przez p. Schätzla, o zaliczenie gminy do miejscowości podlegających ustawie z r. 1896 — do kom. gminnej.
6819. L. s. 9105. Towarzystwo Panien Ekonomek, Brzeżany, przez p. Schätzla, o subwencję — do komisji budżetowej.
6820. L. s. 9106. Reprezentacja powiatu śniatyńskiego, przez p. Moysę, w sprawie bonifikacji za ubytek w dochodach z propinacyi — do komisji budżetowej.
6821. L. s. 9107. Zwierzchność gminy Ulanów, przez p. Bisa, o uwolnienie od płacenia kosztów z Zakładzie dla nieuleczalnych w Krakowie — do komisji budżetowej.
6822. L. s. 9108. Dr. Jan Blauth, emer. inżynier biura melioracyjnego, Lwów, przez p. Juliana Brunickiego, o wliczenie do emerytury 3-letniego dodatku służbowego — do komisji budżetowej.
6823. L. s. 9109. Mieszkańcy gminy Suchej, przez p. Styłę, o naprawę drogi z Suchej do Zawoi — do kom. drogowej.
6824. L. s. 9110. Anna Antoniewiczowa, wdowa po naucz., Starawieś, przez p. Starowiejskiego, o zaopatrzenie — do kom. szkolnej.
6825. L. s. 9111. Komisya nadzorcza »parku Jordana«, Stryj, przez p. Juliana Brunickiego, o subwencję — do komisji budżetowej.
6826. L. s. 9112. Stanisław Reicher, emer. konduktor drogowy, Kraków, przez p. Dulębę, o zapomogę — do kom. budżetowej.
6827. L. s. 9113. Wawrzyniec Gubała, były kierownik warsztatu tkackiego, Żywiec, przez p. Czaykowskiego, o emeryturę — do kom. budżetowej.
6828. L. s. 9114. Towarzystwo bursy przemyskiej, Przemyśl, przez p. Czaykowskiego o subwencję — do kom. budżetowej.
6829. L. s. 9115. Helelena Podgórska, Lwów, przez p. Pilata, o zasiłek na malarstwo — do kom. budżetowej.
6830. L. s. 9116. Komitet budowy cerkwi, Knihinim-Górka, przez p. Winniczuka, o subwencję na dokończenie — do kom. budżetowej.

Marszałek. Do tej petycyi prosił o głos p. Winniczuk. Udzielam mu głosu.

P. Winniczuk. Wysokij Sojme!

Pobiecz Stanysławowa je selo Knyhinin Hirka, de je powerch 8.000 meszkanciw, kotri ne majut' nijakoji cerkwy, a szczo to je narid duże bidnyj i ne maje fondiw, szczo by tu cerkwu założyty, a wże dobrowilnymy fondamy złożyły kilka tysiacz koron, zdaje sia 26.000 koron, a na resztu jim ne staje, bo cerkow maje kosztuwaty ponad 40.000 koron, dlatoho toti bidni zaribnyky zeliznyczy, kotri ne majut' zwidky konkurencyji płatyty, prosiat' o ydiłenie zapomohy z fondu krajewoho, szczo by mohły cerkwu pokincyty.

Proszu o widosłanie seji petycyji do komisji budżetowej.

Marszałek. To się już stało. Proszę o odczytanie dalszego spisu petycyi.

Sekretarz p. Urbański (czyta):

6831. L. s. 9117. Towarzystwo ruskiej ochronki, Stanisławów, przez p. Winniczuka, o subwencję — do kom. budżetowej.

Marszałek. Do tej petycyi prosił o głos p. Winniczuk. Udzielam mu głosu.

P. Winniczuk. Zrikaju sia hołosu.

Зрикаю ся голосу.

Marszałek. Wobec tego proszę o odczytanie dalszego spisu petycyi.

Sekretarz p. Urbański (czyta dalszy spis petycyi).

Високий Соїме!

Побіч Станиславова є село Книгинин Гірка, де є поверх 8.000 мешканців, котрі не мають ніякої церкви, а що то є нарід дуже бідний і не має фондів, щоби ту церкву заложити, а вже добровільними фондами зложили кілька тисяч корон, здаєть ся 26.000 корон, а на решту їм не стає, бо церков має коштувати понад 40.000 корон, ддятого тоті бідні зарібники зelizничі, котрі не мають звідки конкуренції платити, просять о уділенє запомоги з фонду краєвого, щоби могли церкву покінчити.

Прошу о відосланє сеї петиції до комісії бюджетової.

6832. L. s. 9118. Sabina Bylinianka, naucz., Lwów, przez p. Adama, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
6833. L. s. 9119. Włodzimerz Kiszcelka, sierota po kanceliście Wydziału krajowego przez posła Adama, o stały dar z łaski — do kom. budżetowej.
6834. L. s. 9120. Wanda Zawadzka, wdowa po naucz., Lwów, przez p. Adama, o przedłużenie datku dla córki — do kom. szkolnej.
6835. L. s. 9121. Polskie Towarzystwo gimn. Sokół, Trzebinia, przez p. E. Mycielskiego, o subwencyę — do kom. budżetowej.
6836. L. s. 9122. Galicyjski Związek młynów, Lwów, przez p. K. Lubomirskiego, o założenie szkoly młynarskiej — do kom. przemysłowej.
6837. L. s. 9123. Mieszkańcy przysiółka Golenki ad Głowaczowa, przez p. Krężła, o utworzenie samoistnej gminy — do Wydz. kraj.

Marszałek. Do tej petycyi prosid o głos p. Krężel. Udzielam mu głosu.

P. **Krężel.** Wysoki Sejmie!

Od dłuższego już czasu przysiółek Golenki należący do związku gminy Głowaczowa odczuwa potrzebę utworzenia u siebie gminy samoistnej. Obszar tego przysiółka wynosi 334 morgi a 437 kwadratowych sążni na których jest 64 gospodarstw.

Domaga się ten przysiółek utworzenia samoistnej gminy z tego powodu, że od gminy Głowaczowa jest oddalony około 7 kilometrów i jest oddzielony lasami hrabiego Reya, w których żadnych dróg niema tak, że niema żadnych komunikacyi. Otóż koniecznem jest, ażeby z tego tytułu utworzyć z niego samoistną gminę zwłaszcza, że dziś ponosi z tego tytułu, że jest oddalony od macierzystej gminy tak znacznie, a ma bliżej do gminy Czarnej, gdzie jest szkoła i kościół i tam płaci rozmaite datki na kościół i konkurencyę na szkołę, a równocześnie jest też przysiółek ten zmuszony płacić na kościół w Straszęcinie i na szkołę w Głowaczowej. Wskutek tego ludność tamtejsza jest obciążona podwójnymi ciężarami na kościół i szkołę i dlatego też domaga się usilnie, by utworzono samoistną gminę czując się na siłach, że sprostą wszelkim wydatkom administracyjnym bez żadnego uszczerbku.

Dlatego proszę, by Wysoki Sejm petycyę tę odesłał do Wydziału krajowego do zbadania i złożenia sprawozdania na najbliższej sesyi sejmowej.

Marszałek. To się stanie. Proszę o odczytanie dalszych petycyi.

Sekretarz p. **Urbański** (*czyta dalszy spis petycyi*).

6838. L. s. 9124. Michał Spryń, kurator umysł. chorego Iwana Sprynia, Chłopczyce, przez p. Skarbka, o odpisanie kosztów leczenia — do kom. budżetowej.
6839. L. s. 9125. Towarzystwo gimn. Sokół, Chyrów, przez p. Skarbka, o subwencyę — do kom. budżetowej.
6840. L. s. 9126. Koło Towarzystwa Szkoły ludowej w Gródku jagiel., przez p. Skarbka, o subwencyę na bursę im. A. Potockiego — do kom. budżetowej.
6841. L. s. 9127. Przysiółek Batorszczyna (Olszanik), przez p. Skarbka, o utworzenie samoistnej gminy — do kom. gminnej.
6842. L. s. 9128. Janina Lenkiewicz, wdowa po kalkulancie galicyjskiego fund. propinacyjnego, Lwów, przez p. Skarbka, o zaopatrzenie — do kom. budżetowej.
6843. L. s. 9129. Antoni Winkowski, naucz., St. Sambor, przez p. Skarbka, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
6844. L. s. 9130. Marya Strońska, emer. naucz., Mikołajów, przez p. Skarbka, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
6845. L. s. 9132. Gmina Biskowice, przez p. Skarbka, o podwyższenie pensyi dla W. Borkowskiej, wdowy po nauczycielu — do kom. szkolnej.
6846. L. s. 9133. Lubina Strzelecka, wdowa po naucz., Sambor, przez p. Skarbka, o podwyższenie dodatku na wychowanie dzieci — do kom. szkolnej
6847. L. s. 9134. Pawło Stadiuk, zarobnik, Jaremków, przez p. Skarbka, o odpisanie kosztów leczenia żony w zakładzie dla obłąkanych — do kom. budżetowej.
6848. L. s. 9135. Stanisław Zaucha, dzierżawca myt, Lisia góra, przez p. Witosa, o zniesienie czynszu dzierżawnego — do kom. drogowej.
6849. L. s. 9136. Gmina Cmolas, przez p. Witosa, o zniesienie koleczykowania bydła — do kom. gminnej.
6850. L. s. 9137. Towarzystwo gimn. Sokół IV. Lwów, przez p. Ciuchcińskiego, o subwencyę — do kom. budżetowej.

6851. L. s. 9138. Leontyna Nazarkiewicz, wdowa po naucz., Tarnopol, przez p. Michałowskiego, o zapomogę — do kom. szkolnej
6852. L. s. 9139. Towarzystwo ochronki polskiej, Tarnopol, przez p. Michałowskiego, o subwencyę na przemysł do kom. budżetowej.
6853. L. s. 9140. Towarzystwo Panien Ekonomek, Tarnopol, przez p. Michałowskiego, o zasiłek na ochronkę — do kom. budżetowej.
6854. L. s. 9141. Julian Hankiewicz, emer. naucz. Gródek, przez p. A. Brunickiego, o polepszenie bytu — do kom. szkolnej.
6855. L. s. 9142. Gmina Czerмна, przez p. Stefczyka, o uwolnienie od prestacyi szkolnej — do kom. szkolnej.
6856. L. s. 9143. Stowarzyszenie rękodzielników »Gwiazda«, przez p. Adama, o subwencyę — do kom. budżetowej.
6857. L. s. 9144. Nikodema Krzyżanowska, emer. naucz., Lwów, przez p. Adama, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
6858. L. s. 9145. Zarząd szkoły SS. Miłosierdzia w Nowosiólkach zahalczynek przez p. Schnella, o zasiłek na urządzenie dwu sal naukowych — do kom. budżetowej.
6859. L. s. 9146. Szpital SS. Miłosierdzia, w Nowosiólkach zahalczynek przez posła Schnella, o subwencyę na rekonstrukcyę szpitala — do kom. budżetowej.
6860. L. s. 9147. Magdalena Willinkowa, wdowa po naucz., Tenczynek, przez p. Mycielskiego, o pensyę — do kom. szkolnej.
6861. L. s. 9148. SS. Felicjanki, Zbaraż, przez p. J. Korytowskiego, o subwencyę na ochronkę — do kom. budżetowej.
6862. L. s. 9149. Konstancya Fangor, emer. naucz., Lwów, przez p. Kędziora, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
6863. L. s. 9150. Krakowskie Towarzystwo techniczne, Kraków, przez p. Sarego, o subwencyę na wydawnictwo »Architekt« — do kom. budżet.
6864. L. s. 9151. Filia rusk. Towarzystwa gimn. Sokił, Czortków, przez p. Kiweluka, o subwencyę — do komisyi budżet.
6865. L. s. 9152. Dolański Włodzimierz, pianista, przez p. Rutowskiego, o zasiłek na studia — do komisyi budżetowej.
6866. L. s. 9153. Jan Lubieniec, emer. naucz., Tarnopol, przez p. Michałowskiego, o zapomogę — do kom. szkolnej.
6867. L. s. 9154. Franciszek Sulatycki, naucz., Białobożnica, przez p. Michałowskiego, o dodatek pięcioletni — do kom. szkolnej.
6868. L. s. 9155. Ernestyna Kotlarczukowa, naucz., Lesiczniki, przez p. Michałowskiego, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
6869. L. s. 9156. Marya Szablówna, naucz., Stary Zbaraż, przez p. Michałowskiego o policzenie lat — do komisyi budżetowej.
6870. L. s. 9157. Polskie Towarzystwo gimn. Sokół, Bolechów, przez p. Cipsera, o subwencyę — do komisyi budżetowej.
6871. L. s. 9158. Ida Stoklasówna, naucz., Rożniatów, przez p. Cipsera, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
6872. L. s. 9159. Kraj. Towarzystwo gospodarskie »Silskyj Hospodar« Lwów, przez p. Kiweluka, o subwencyę na sadowniczo-ogrodniczą szkołę w Skniłowie — do kom. budżetowej.
6873. L. s. 9160. Kraj. Towarzystwo gospodarskie »Silskyj Hospodar«, Lwów, przez p. Kiweluka, o subwencyę na szkółkę owocowych drzew w Olesku do kom. budżetowej.
6874. L. s. 9161. Gminy i obszary dworskie powiatu podhajeckiego, przez p. Zamoyckiego. o przedłużenie linii kolejowej z Podhajec do Dereniówki lub Chorostkowa — do kom. kolejowej.
6875. L. s. 9162. Karol Lubczyński, emer. naucz., Ludwinów, przez p. Wrześniowskiego — o podwyższenie emerytury. — do kom. szkolnej.
6876. L. s. 9163. Polskie Towarzystwo gimnastyczne Sokół włościański w Hołoskowie — przez p. Bojkę, o subwencyę na dończenie domu — do kom. budżetowej.
6877. L. s. 9164. Filia Towarzystwa Proświta, Kałusz, przez posła Kurowca, o subwencyę — do kom. budżetowej.
6878. L. s. 9165. Ruski narodny Dom Kałusz, przez p. Kurowca, o subwencyę na bursę — do kom. budżetowej.

6879. L. s. 9166. Gmina Myśłów, przez p. Kurowca, w sprawie zamknięcia 2. kl. szkoły ludowej — do kom. szkolnej.
6880. L. s. 9167. Gmina Landestreu, przez p. Kurowca, o budowę mostu pod Dobrowlanami — do kom. drogowej.
6881. L. s. 9168. Prokop Kocan, emer. naucz., Ćwitowa, przez p. Kurowca, o podwyższenie emerytury — do kom. szkolnej.
6882. L. s. 9169. Matylda Bereznička, naucz., Nowica, przez p. Kurowca, o podwyższenie płacy — do kom. szkolnej.
6883. L. s. 9170. Gmina Besko i sąsiednie, przez p. Wrześniowskiego, o zasiłek na pokrycie zaległych datków konkurencyjnych dla regulacji Wisłoka i Pielnicy — do kom. gospod. kraj.
6884. L. s. 9171. Gmina Medynia głogowska, przez p. Stapińskiego, o zwolnienie od opłacania akuszerki — do kom. sanitarnej.
6885. L. s. 9172. Gmina Medynia głogowska, przez p. Stapińskiego, o budowę drogi — do kom. drogowej.
6886. L. s. 9173. Zofia z Popielów Mściwujewska, emer. naucz., Lwów, przez p. Adama, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
6887. L. s. 9174. Helena Russjanówna, uczenica kursów im. Baranieckiego, Kraków, przez p. Adama, o zasiłek na studia — do kom. budżetowej.
6888. L. s. 9175. Wanda Dziubińska, wdowa po urzędniku Wydziału kraj. Lwów, przez p. Winc. Kraińskiego, o stały dar z łaski — do kom. budżetowej.
6889. L. s. 9176. Filia Towarzystwa pedagogicznego, Sokal, przez p. Winc. Kraińskiego — o subwencję na bursę włościańską — do kom. budżetowej.
6890. L. s. 9177. Gmina Brzozów, przez p. Stapińskiego, o budowę kolei z Rzeszowa do Rymanowa — do kom. kolejowej.
6891. L. s. 9178. Gmina Mokrzyszów i sąsiednie, przez p. Z. Tarnowskiego, o zasiłek na zapłacenie datku konkurencyjnego do potoku Trześniówka górna — do kom. gospod. krajowego.
6892. L. s. 9179. Nauczycielstwo w Zbarażu, przez p. Bandrowskiego, o przyznanie płacy II. kl. — do kom. szkolnej.
6893. L. s. 9180. Sabina Baranowska, wdowa po dozorey chorych, Lwów, przez posła Bandrowskiego, o zaopatrzenie dla dzieci. — do kom. budżetowej.
6894. L. s. 9189. Gmina Hujcze z Hochłowem, przez p. Kiweluka, o utworzenie z Hochłowa samoistnej gminy — do kom. gminnej.
6895. L. s. 9190. Jadwiga Ziembicka, wdowa po urzędniku Wydziału kraj., Lwów, przez p. Pilata, o zapomogę — do kom. budżetowej.
6896. L. s. 9191. Lekarze kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, przez p. Sałę, o podwyższenie płac i poborów służbowych. — do kom. budżetowej.
6897. L. s. 9192. Prymaryusze kraj. szpitala św. Łazarza, Kraków, przez p. Leę, o regulację poborów służbowych — do kom. budżetowej.
6898. L. s. 9193. Gmina Dźurów, przez p. Sandulaka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6899. L. s. 9194. Gmina Uhrynów dolny, przez p. Winniczuka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6900. L. s. 9195. Gmina Telacze, przez p. Sodomorę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6901. L. s. 9196. Gmina Hołhocze, przez p. Sodomorę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6902. L. s. 9197. Gmina Zastawcze, przez p. Sodomorę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6903. L. s. 9198. Gmina Halicz ad Podhajce, przez p. Sodomorę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. wyborczej.
6904. L. s. 9199. Gmina Rosochacz, przez p. T. Starucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6905. L. s. 9200. Gmina Łapszyn, przez p. T. Starucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6906. L. s. 9201. Gmina Wierzbów, przez p. T. Starucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.

6907. L. s. 9202. Gmina Kalinowszczyzna, przez p. T. Starucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6908. L. s. 9203. Gmina Jaworów, przez p. T. Starucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6909. L. s. 9204. Gmina Czernylawa, przez p. T. Starucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6910. L. s. 9205. Gmina Jaworów, przez p. T. Starucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6911. L. s. 9206. Gmina Perespa, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6912. L. s. 9207. Gmina Świerzkowce, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6913. L. s. 9208. Gmina Perwiatycze, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6914. L. s. 9209. Gmina Sichów Górny, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6915. L. s. 9210. Gmina Buniów, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6916. L. s. 9211. Gmina Graziowa, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6917. L. s. 9212. Gmina Uścieriuki, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6918. L. s. 9213. Gmina Duliby, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6919. L. s. 9214. Gmina Załuże, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6920. L. s. 9215. Gmina Dmytrowice, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6921. L. s. 9216. Gmina Pacyków, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6922. L. s. 9217. Gmina Kuty stare, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6923. L. s. 9218. Przedmieście Nakoneczne, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6924. L. s. 9219. Gmina Rożnów, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6925. L. s. 9220. Gmina Baliniec, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6926. L. s. 9221. Gmina Brodki, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6927. L. s. 9222. Gmina Wierzbołowce, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6928. L. s. 9223. Gmina Łany polskie, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6929. L. s. 9224. Przedmieście Nakoneczne, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6930. L. s. 9225. Gmina Okno, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6931. L. s. 9226. Gmina Serdyca, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6932. L. s. 9227. Gmina Wyszatyce, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6933. L. s. 9228. Gmina Łapajówka, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6934. L. s. 9229. Gmina Drohobycz, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6935. L. s. 9230. Gmina Skomorochy stare, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.

6936. L. s. 9231. Gmina Lisowice, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6937. L. s. 9232. Gmina Byków, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6938. L. s. 9233. Gmina Żelów, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6939. L. s. 9234. Gmina Łuczyńce, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6940. L. s. 9235. Gmina Domażyr, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6941. L. s. 9236. Gmina Pohorylce, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6942. L. s. 9237. Gmina Dusanów, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6943. L. s. 9238. Gmina Hłuboczek wielki, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6944. L. s. 9239. Gmina Żyrawa, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6945. L. s. 9240. Gmina Boleszowce, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6946. L. s. 9241. Gmina Polana surowiczna, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6947. L. s. 9242. Gmina Babuchów, przez p. Lewickiego, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6948. L. s. 9243. Gmina Olchówka, przez p. Lewickiego w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6949. L. s. 9244. Gmina Turka średnia, przez p. Lewickiego. w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6950. L. s. 9245. Gmina Drohojów, przez p. Lewickiego w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6951. L. s. 9246. Gmina Siwka, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6952. L. s. 9247. Gmina Tomaszowce, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6953. L. s. 9248. Gmina Cwitowa, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6954. L. s. 9249. Gmina Chociń, przez p. Kurowca w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6955. L. s. 9250. Gmina Dobrowlany, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6956. L. s. 9251. Gmina Niebyłów, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6957. L. s. 9252. Gmina Wojniłów, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6958. L. s. 9253. Gmina Tomaszowce, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6959. L. s. 9254. Gmina Sereďna, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6960. L. s. 9255. Gmina Cwitowa, przez p. Kurowca, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6961. L. s. 9256. Gmina Fredropol, przez p. Skwarę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6962. L. s. 9257. Gmina Pistryń, przez p. Skwarę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6963. L. s. 9258. Gmina Buczkowiczki, przez p. Skwarę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6964. L. s. 9259. Gmina Wołoszków, przez p. Skwarę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.

6965. L. s. 9360. Gmina Laszki gościnne, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6966. L. s. 9261. Gmina Bolanowice, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6967. L. s. 9262. Gmina Czerniów, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6968. L. s. 9263. Gmina Radenice, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6969. L. s. 9264. Gmina Pakość, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6970. L. s. 9265. Gmina Balice, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6971. L. s. 9266. Gmina Kosmacz, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6972. L. s. 9267. Gmina Wiżomla, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6973. L. s. 9268. Gmina Maćkowice, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6974. L. s. 9269. Gmina Koziary, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6975. L. s. 9270. Wiec w Husiatynie, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6976. L. s. 9271. Wiec w Kociubińczykach, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6977. L. s. 9272. Gmina Załużce, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6978. L. s. 9273. Gmina Hłudno, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6979. L. s. 9274. Gmina Sereďna, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6980. L. s. 9275. Gmina Porudenko, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6981. L. s. 9276. Gmina Jaworów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6982. L. s. 9277. Gmina Rajsco, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6983. L. s. 9278. Gmina Ostre, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6984. L. s. 9279. Gmina Czernidowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6985. L. s. 9280. Gmina Chmielowa, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6986. L. s. 9281. Gmina Czarnokońce wielkie, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6987. L. s. 9282. Gmina Pawłokoma, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6988. L. s. 9283. Gmina Skowiatyn, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6989. L. s. 9284. Gmina Korszyłówka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6990. L. s. 9285. Gmina Kociubińczyki, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6991. L. s. 9286. Gmina Zabłotówka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6992. L. s. 9287. Gmina Sokołówka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6993. L. s. 9288. Gmina Nowosiółka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.

6994. L. s. 9289. Gmina Nowosiółka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6995. L. s. 9290. Gmina Pobereże, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6996. L. s. 9291. Gmina Dłużniów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6997. L. s. 9292. Gmina Żyznomir, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6998. L. s. 9293. Gmina Samołuskowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
6999. L. s. 9294. Gmina Wola czarnokoniecka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7000. L. s. 9295. Gmina Milowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7001. L. s. 9296. Gmina Czerniatyn, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7002. L. s. 9297. Gmina Zernica niżna, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7003. L. s. 9298. Wiec w Sokołowie, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7004. L. s. 9299. Gmina Pleszkowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7005. L. s. 9300. Gmina Ułazów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7006. L. s. 9301. Gmina Lisicyńce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7007. L. s. 9302. Gmina Iwaczów dolny, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7008. L. s. 9303. Gmina Żeznica wyżna, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7009. L. s. 9304. Gmina Łubów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7010. L. s. 9305. Gmina Trójca, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7011. L. s. 9306. Gmina Buczaczk, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7012. L. s. 9307. Gmina Słoboda niebyłowska, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7013. L. s. 9308. Gmina Gerynia, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7014. L. s. 9309. Gmina Horucko, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7015. L. s. 9310. Gmina Wasylkowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7016. L. s. 9311. Gmina Dolina, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7017. L. s. 9312. Gmina Siedliska, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7018. L. s. 9313. Gmina Poruczyn, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7019. L. s. 9314. Gmina Huków, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7020. L. s. 9315. Gmina Ostolce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7021. L. s. 9316. Gmina Żołnówka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7022. L. s. 9317. Gmina Żołyń, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.

7023. L. s. 9318. Gmina Cebrow, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7024. L. s. 9319. Gmina Dydiatycze, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7025. L. s. 9320. Gmina Czystydów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7026. L. s. 9321. Gmina Orzechowice, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7027. L. s. 9322. Gmina Strzałkowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7028. L. s. 9323. Gmina Kobyłowski, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7029. L. s. 9324. Gmina Nieborek stary, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7030. L. s. 9325. Gmina Chmielowa, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7031. L. s. 9326. Gmina Zadarów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7032. L. s. 9327. Gmina Popowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7033. L. s. 9328. Gmina Tetewczyce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7034. L. s. 9329. Gmina Ordów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7035. L. s. 9330. Gmina Rożniów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7036. L. s. 9331. Gmina Leśniowice, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7037. L. s. 9332. Gmina Romanowe sioło, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7038. L. s. 9333. Gmina Załawie, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7039. L. s. 9334. Gmina Zarudzie, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7040. L. s. 9335. Gmina Horodyszrze, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7041. L. s. 9336. Gmina Neterpińce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7042. L. s. 9337. Gmina Pławca wielka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7043. L. s. 9338. Gmina Olchowic, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7044. L. s. 9339. Gmina Gumniska, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7045. L. s. 9340. Gmina Podliski, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7046. L. s. 9341. Gmina Wierzbica, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7047. L. s. 9342. Gmina Żydaczów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7048. L. s. 9343. Gmina Siółko, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7049. L. s. 9344. Gmina Czahary zbaraskie, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7050. L. s. 9345. Gmina Jaksmanice, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7051. L. s. 9346. Gmina Soroki, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.

- 7052 L. s. 9347. Gmina Hłodki, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7053. L. s. 9348. Gmina Petryłów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7054. L. s. 9349. Gmina Ceniów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7055. L. s. 9350. Gmina Sulatycze, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7056. L. s. 9351. Gmina Herbutów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7057. L. s. 9352. Gmina Karoszyńce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
- 7058 L. s. 9353. Gmina Pokropiwna, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
- 7059 L. s. 9354. Gmina Hwozd, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7060. L. s. 9355. Gmina Błyszczczanka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7061. L. s. 9356. Gmina Markowa, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
- 7062 L. s. 9357. Gmina Lesieczniki, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
- 7063 L. s. 9358. Gmina Pomorze, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7064. L. s. 9359. Gmina Browarów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7065. L. s. 9360. Gmina Jazłowiec, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7066. L. s. 9361. Gmina Byczkowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7067. L. s. 9362. Gmina Niżankowice, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7068. L. s. 9363. Gmina Lubela, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7069. L. s. 9264. Gmina Hulka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7070. L. s. 9365. Gmina Przekopane, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7071. L. s. 9366. Gmina Przysań, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7072. L. s. 9367. Gmina Tużyłów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7073. L. s. 9368. Gmina Drohiczówka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7074. L. s. 9369. Gmina Szmańkowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7075. L. s. 9370. Gmina Staremiasto, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7076. L. s. 9371. Gmina Pasieczna, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7077. L. s. 9372. Gmina Poddniestrzany, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7078. L. s. 9373. Gmina Rozwadów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7079. L. s. 9374. Gmina Pilipy, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7080. L. s. 9375. Gmina Wola Koblańska, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.

7081. L. s. 9376. Gmina Byszyki, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7082. L. s. 9377. Gmina Opary, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7083. L. s. 9378. Gmina Buniów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7084. L. s. 9379. Gmina Stanimirz, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7085. L. s. 9380. Gmina Buniów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7086. L. s. 9381. Gmina Knihinie, przez p. Kiweluka w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7087. L. s. 9382. Gmina Tureczki niżne, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7088. L. s. 9383. Gmina Podłoby, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7089. L. s. 9384. Gmina Koszyłowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7090. L. s. 9385. Gmina Mszanice, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7091. L. s. 9386. Gmina Wasylków, przez p. Kiweluka. w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7092. L. s. 9387. Gmina Lisowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7093. L. s. 9388. Gmina Hleszczawa, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7094. L. s. 9389. Gmina Czuczmany humniskie, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7095. L. s. 9390. Gmina Jatwięgi, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7096. L. s. 9391. Gmina Tyszownica, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7097. L. s. 9392. Gmina Rzezawa, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7098. L. s. 9393. Gmina Chaszczów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7099. L. s. 9394. Gmina Barysz, przez p. Kiweluka. w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7100. L. s. 9395. Gmina Laszki, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7101. L. s. 9396. Gmina Tenetniki, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7102. L. s. 9397. Gmina Pałahicze, przez p. Kiweluka. w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7103. L. s. 9398. Gmina Nadorożna, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7104. L. s. 9399. Gmina Porohy, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7105. L. s. 9400. Gmina Tatary, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7106. L. s. 9401. Gmina Toki, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7107. L. s. 9402. Gmina Grochowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7108. L. s. 9403. Gmina Mysłów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7109. L. s. 9404. Antoni Niedzielski, emer. rewident Wydziału kraj., Lwów, przez p. Adama o dar z łaski — do kom. budżetowej.

7110. L. s. 9405. Walerya Wanda Turusiewicz, była nauczycielka, Lwów, przez p. Adama, o podwyższenie pensyi — do kom. szkolnej.
7111. L. s. 9406. Henryk Lercel, emer. naucz., Gródek, przez p. Adama, o dodatki pięcioletnie — do kom. szkolnej.
7112. L. s. 9407. Aleksandra Mierzwa, wdowa po naucz., Rzeszów, przez p. Bandrowskiego, o dar z łaski lub zapomogę — do kom. szkolnej.
7113. L. s. 9408. Grono nauczycielskie, Sokolniki przez p. Bandrowskiego, o zapomogę drożyznianą — do kom. szkolnej.
7114. L. s. 9409. Władysław Woleński, art. dramatyczny, Lwów, przez p. Bandrowskiego, o wypłatę reszty emerytury żony Józefy — do kom. budżetowej.
7115. L. s. 9410. Aniela Robakowa, żona byłego dozorczy melioracyjnego, Krasne, przez p. Kędziora, o podwyższenie emerytury dla męża — do kom. budżetowej.
7116. L. s. 9411. Polskie Towarzystwo gimn. »Sokół«, Zabłotów, przez p. Moysę, o subwencję — do kom. budżetowej.
7117. L. s. 9412. Polskie Towarzystwo gimn. »Sokół«, Kutry, przez p. Moysę, o subwencję — do kom. budżetowej.
7118. L. s. 9413. Polskie Towarzystwo demokratyczne, Stanisławów, przez p. Bilińskiego, o przyłączenie gmin wiejskich, Knihinin wieś i kolonia, do Stanisławowa — do kom. gminnej.
7119. L. s. 9414. Zarząd organizacyi narodowej, Stanisławów, przez p. Bilińskiego, o subwencję na ochronki w Knihininie — do kom. budżetowej.
7120. L. s. 9415. Stowarzyszenie katolickich czytelń nauczycielskich, Husiatyn, przez p. Horodyskiego, o subwencję — do kom. budżetowej.
7121. L. s. 9416. Zwierzchność gminy Zielonki, przez p. St. Badeniego, o zasiłek na budowę szkoły — do kom. szkolnej.
7122. L. s. 9417. Jan Bohaczyk, naucz., w Bartnem, przez p. Długosza, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
7123. L. s. 9418. Julia Topolnicka, sierota po urzędniku Wydziału krajowego, Lwów, przez p. Bandrowskiego, o zasiłek — do kom. budżetowej.
7124. L. s. 9419. Stowarzyszenie ochronki dziewcząt sierót im. śp. Arcyksiężnej Zofii Fryderyki, Stanisławów, przez p. Bandrowskiego, o subwencję — do kom. budżetowej.
7125. L. s. 9420. Zwierzchność gminy Lubaczów, przez p. Bandrowskiego, o zniesienie względnie przesunięcie rogatki — do komisji drogowej.
7126. L. s. 9421. Ukraińska bursa powiatowa im. M. Szaszkiewicza, Brody, przez p. Kolischera o subwencję — do kom. budżetowej.
7127. L. s. 9422. Gmina Czortków, przez p. Cieleckiego, o przyjęcie nadwyżki kosztów przemiany szkół na wydziałowe na fundusz krajowy — do kom. szkolnej.
7128. L. s. 9423. Polskie Towarzystwo gimnastyczne Sokół, Czortków, przez p. Cieleckiego, o subwencję — do kom. budżetowej.
7129. L. s. 9424. Personal apteczny szpitala lwowskiego, przez p. Jabłońskiego, o uregulowanie stosunków personalnych — do kom. budżetowej.
7130. L. s. 9425. Grono nauczycielskie w Swoszowicach, przez p. Skołyśzewskiego, o przeniesienie do wyższej klasy płac — do kom. szkolnej.
7131. L. s. 9426. Pogorzelnicy gminy Grabów, przez p. Cipersa, o zapomogę — do kom. budżetowej.
7132. L. s. 9427. Aniela Ryżewska, wdowa po nauczycielu, Pawełcze, przez p. Bilińskiego, o polepszenie bytu — do kom. szkolnej.
7133. L. s. 9428. Dymitr Welykanowicz, naucz., Turka, przez p. Loewensteina, o zapomogę — do kom. szkolnej.
7134. L. s. 9429. Polskie Towarzystwo gimnastyczne »Sokół«, Sieniawa, przez p. Jahla, o subwencję — do kom. budżetowej.
7135. L. s. 9430. Gmina Borszowice, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7136. L. s. 9431. Gmina Ostrów, przez p. Skwarkę, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7137. L. s. 9432. Gmina Kotuzów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.

7138. L. s. 9433. Gmina Debestawce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7139. L. s. 9434. Gmina Liskowate, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7140. L. s. 9435. Gmina Łozina, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7141. L. s. 9436. Gmina Werbiż niżny, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7142. L. s. 9437. Gmina Łopianka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7143. L. s. 9438. Gmina Toporów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7144. L. s. 9439. Gmina Gołówka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7145. L. s. 9440. Gmina Dźwiniacz, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7146. L. s. 9441. Gmina Siedlinka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7147. L. s. 9442. Gmina Kokoczyńce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7148. L. s. 9443. Gmina Michałków, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7149. L. s. 9444. Gmina Olesza, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7150. L. s. 9445. Gmina Siemianówka, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7151. L. s. 9446. Gmina Brzegi, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7152. L. s. 9447. Gmina Dobrowody, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7153. L. s. 9448. Gmina Serafińce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7154. L. s. 9449. Gmina Jaworów Przedmieście, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7155. L. s. 9450. Gmina Niżniów, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7156. L. s. 9451. Gmina Kołodróbka, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7157. L. s. 9452. Gmina Olszanica, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7158. L. s. 9453. Gmina Tyśmienica, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7159. L. s. 9454. Gmina Kłubowce, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7160. L. s. 9455. Gmina Zazywińce, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7161. L. s. 9456. Gmina Ścianka, przez posła p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7162. L. s. 9457. Gmina Kupnowice, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7163. L. s. 9458. Gmina Okniany, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7164. L. s. 9459. Gmina Międzygórze, przez posła Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7165. L. s. 9460. Gmina Kocurów, przez posła Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7166. L. s. 9461. Gmina Podjarków, przez p. Makucha, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.

7167. L. s. 9462. Gmina Szydłowiec, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyborczej.
7168. L. s. 9463. Gmina Trybuchowce, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7169. L. s. 9464. Gmina Rakowiec, przez p. Kiweluka, w sprawie reformy wyborczej — do kom. ref. wyb.
7170. L. s. 9465. Aniela Schrottmanówna emer. naucz. Bochnia, przez p. Bernadzickowskiego, o reaktywowanie w zawodzie nauczycielskim — do kom. szkolnej.
7171. L. s. 9466. Karolina Wiederbart, wdowa po naucz., Brody, przez p. Salę, o podwyższenie pensyi — do kom. szkolnej.
7172. L. s. 9467. Austr. Centrala, Wiedeń, przez p. Haempla, o subwencję — do kom. szkolnej.
7173. L. s. Rusko-Narodny Instytut »Narodny Dom«, Lwów, przez p. Korolę, o subwencję na muzeum, bibliotekę i bursę — do kom. szkolnej.
7174. L. s. 9469. Towarzystwo »Ruska Besida«, Lwów, przez p. Kiweluka, o subwencję dla ludowego teatru — do kom. budżet.
7175. L. s. 9470. Aniela Schrottmanówna, emer. naucz., Bochnia, przez p. Maissa, o policzenie lat — do kom. szkolnej.
7176. L. s. 9471. Związek samoistnych rękodzielników, kupców i przemysłowców, przez p. Rutowskiego, o subwencję — do kom. budżet.
7177. L. s. 9472. Związek stowarzyszeń przemysłowych, Izba stowarzyszeń rękodzielnicych i przemysłowych, Lwów, przez posła Rutowskiego, o subwencję na urządzenie kursów zawodowych — do kom. budżet.
7178. L. s. 9474. Polska bursa rękodzielnicza im. Dekerta, Lwów, przez p. Rutowskiego, o subwencję — do kom. budżetowej.
7179. L. s. 9481. Zarząd muzeum przemysłowego we Lwowie, przez posła Rutowskiego, o zwiększenie subwencji i przyznanie jednorazowego zasiłku — do kom. budżetowej.
7180. L. s. 9494. Marya Skibska, wdowa po dyetaryuszu szpitala Krakowskiego, przez p. Leo, o zapomogę — do kom. budżet.
7181. L. s. 9595. Wydział powiatowy Dobromil, przez p. Urbańskiego, o 75% subwencji na dokończenie drogi powiatowej Krościenko, Bircza via Grażiowa. — do komisji drogowej.

Marszałek. Wniesionych zostało przez Sądy kilka pism z żądaniami wydania posłów. Proszę o odczytanie tych pism.

Sekretarz p. **Urbański** (*czyta*):

C. k. Sąd obwodowy w Brzeżanach z 19 11 Vs. 161/10 o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Tymoteusza Starucha o zbrodnię z §§ 153, 819 i 93 u. k.

C. k. Sąd w Stanisławowie z 13/5 1911 U. XIII. 519,3/11 o zezwolenie na karno-sąd. ściganie posła Winniczuka o przekroczenie z §. 411 u. k.

C. k. Sąd pow. dla spraw karnych w Krakowie z 9/6 911. Ns. V. 106/11(2) o zezwolenie na karno-sądowe ściganie posła Ptaka z powodu przekroczenia czci.

C. k. Sąd pow. w Grybowie z 2/10 1911 Lcz. U. 819/11(1) o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Cielucha z powodu przekroczenia o obrazę czci.

C. k. Sąd kraj. karny we Wiedniu z 5,10 1911 Vr. XXIII. 4454,8(8) o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Władysława Czaykowskiego o zbrodnię z § 164 u. k.

C. k. Sąd dla spraw karnych w Krakowie z 14/10 1911 Ns. V. 116/11(46) o zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła Ptaka z powodu przekroczeń z §§. 411, 468 i 491 u. k.

C. k. Sąd powiatowy w Wadowicach z 14/XI. 1911 Lcz. Ns. 282/11(2) o zezwolenie na karno-sąd. ściganie p. Styły o przekroczenie z § 488 u. k.

Marszałek. W tej sprawie zarządał głosu p. Urbański Udzielał mu głosu.

P. Urbański. Wnoszę odesłanie tych pism sądowych do komisji prawniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, ze chce rękę podnieść (*Większość.*) Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosków i interpelacyi.

Sekretarz p. **Urbański** (*czyta*):

Wniosek nagły p. Krężła i tow. o zapomogę dla pogorzalców gminy Jastrząbka stara, powiatu pilzneńskiego.

Wniosek p. Myjaka i tow. w sprawie założenia szkoły sadownickiej w Łącku.

Wniosek p. Myjaka i tow. w sprawie założenia szkoły koszykarskiej w Łącku.

Wniosek p. Krężła i tow. o zapomogę dla ludności włościańskiej, nawiedzionej klęską myszy polnych i klęską posuchy.

Sekretarz p. St. H. **Badeni** (*czyta*):

Interpelacya p. Witosy i tow. do c. k. Rządu, w sprawie otwarcia przystanku kolejowego w Woli rzędzińskiej dla ruchu towarowego i osobowego.

Interpelacya p. Witosy i tow. do c. k. Rządu w sprawie postępowania c. k. Starostwa w Brzesku przy ubieganiu się o czwartą koncesyę szynkarską w Zakliczynie n. D.

Interpelacya p. Krężła i tow. do c. k. Rządu w sprawie rozstrzygnięcia spraw niepodpadających pod kompetencyę sądów powiatowych przez c. k. Sąd powiatowy w Pilźnie.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie demoralizacyi ludu przez karczmarza Abę Feuchtbauma w Sułkowszczyźnie, obok stacyi kolejowej w Mościskach, ubiegającego się o otwarcie restauracyi na stacyi kolejowej w Mościskach.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie szykanowania ludności powiatu lwowskiego za legalne odbywanie poufnych zebrań.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie nadużycia władzy przez wójta Macieja Kluskę w Posadzie olchowskiej przy wydaniu fałszywej opinii o podaniu Józefa Wojtowicza, ubiegającego się o koncesyę szynkarską.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie nierozpisania wyborów gminnych w Dynowie.

Interpelacya p. Stapińskiego i tow. do Wydziału krajowego w sprawie kontroli krajowej opłaty od piwa w rejonie granicznym ze Szląskiem.

Marszałek. Pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieszczę na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, z wnioskiem nagłym postąpię regulaminowo — interpelacye zaś odstąpię komisarzowi rządowemu względnie Wydziałowi krajowemu.

Wniezione zostały dwa protesty przeciwko protokołowi z 115 posiedzenia i zarazem jedno oświadczenie na protest przeciwko protokołowi z 114 posiedzenia. Proszę o odczytanie tego oświadczenia.

Sekretarz p. **Urbański** (*czyta*):

Oświadczenie.

Posłowie: dr. Kost' Lewicki i tow., dr. Korol i tow., tudzież dr. Dudykiewicz i tow. wnieśli do Wysokiego Sejmu trzy protesty przeciwko ważności uchwał, zapadłych na 114 posiedzeniu I sesyi IX peryodu z dnia 11. stycznia 1912.

Wszystkie te protesty odwołują się do postanowień § 76. regulaminu sejmowego.

Otóż § 76. regulaminu sejmowego orzeka, iż posłom służy prawo wnoszenia protestów przeciwko postępowaniu na posiedzeniach sejmu »z regulaminem niezgodnemu«. Niezgodne z regulaminem postępowania widzą protestujący posłowie w tem, że w czasie, gdy oni wyprawiali w sali sejmowej hałas, trąbili, świstali i bili pultami — większość sejmu zachowała spokój i idąc punkt po punkcie, prawidłowo porządek dzienny załatwiła! Zdaniem podpisanych było w tym wypadku »niezgodnem z regulaminem« tylko postępowanie tych kilkunastu posłów, którzy rozmyślnie zakłócali porządek obrad, i obecnie protest wnoszą przeciwko niezgodnemu z regulaminem postępowaniu na owem posiedzeniu. Skoro zaś z wyjątkiem tych kilkunastu posłów, zresztą cały Sejm, wraz z J. E. Marszałkiem krajowym, przy najskrupulatniejszym przestrzeganiu oznaczonych regulaminem warunków ważności uchwał, załatwił sprawy, stojące na porządku dziennym, nie ma żadnego powodu do uznania tych uchwał za nieważne.

Jedyna okoliczność, którą podpisani na wyż wymienionych protestach posłowie usiłują uzasadnić swoje żądanie, by uchwały Wysokiego Sejmu, powzięte na posiedzeniu z 11. stycznia b. r. były uznane za nieważne, polega na twierdzeniu, że oni »nie słyszeli« ani sprawozdawców ani Marszałka wśród wrzawy, którą sami rozmyślnie czynili. Jeżeli widzą w tem uszczerbek swoich praw poselskich, że »nie słyszeli« toczących się w Sejmie rozpraw, zależało to od nikogo innego, jak tylko wyłącznie od nich samych, ażeby tego uszczerbku nie doznali. Jednakowoż podpisani muszą oświadczyć, że byłoby to rażącym naruszeniem regulaminu, i w ogóle wszelkiego poczucia prawności, jeżeli miałyby być unieważnione uchwały konstytucyjnej Reprezentacyi kraju, zapadłe — jak powyżej stwierdzono w przepisany komplecie i z zachowaniem wszelakich wymogów ważności w regulaminie sejmowym wymienionych — li dlatego, iż pewna grupa posłów bezskutecznie starała się im przeszkodzić.

Podpisani oświadczają przeto, iż wszystkie uchwały sejmowe, zapadłe na posiedzeniu z 11. stycznia br. uważają za legalne, a postępowanie JE. Marszałka krajowego na temże posiedzeniu, jako nacechowane uznania godną troską o zachowanie wśród trudnych warunków godności Sejmu, która polega głównie na tem, ażeby on obowiązki swoje konstytucyjne wykonywał niezachwianie.

Lwów, 3. lutego 1912.

Baworowski, Abrahamowicz, Cieluch, Głabiński, Ciuchciński, Cieński F., Paygert, Starowiejski, Finkel, Starzyński, Konopka, Korytowski, Wit., Sala, Tertil, Mars, Hupka, Cielecki, Halban, Moysa, Götz, Kleski, Fiedler, Komorowski, Gołuchowski, Urbański, Jaworski, Sare, Skarbek, Biliński, Czaykowski, Landau, Gorayski, Garapich, Czartoryski, German, Rayski, Stadnicki, Raciborski, Bojko, Laskowski, Bednarski, Jampolski, Jędrzejowicz, Michałowski, Sozański, Merunowicz, Leo, Krzczunowicz, Adam, Cipser, Biliński, St. H. Badeni, Styła, W. Krański, Piniński, Rutowski, Jahl, Długosz, Loewenstein, Dąbowski, Kędzior, Kozłowski, Stefczyk, Bandrowski, Dembowski, Łazarski, Pilat, Bernadzikowski, A. Teodorowicz, Onyszkiewicz, Stapiński, St. Mycielski, Schätzel, Zdz. Skrzyński, Myjak, Wasung, Żardecki.

Marszałek. Proszę o odczytanie wniesionych protestów.

Sekretarz p. St. H. Badeni (czyta):

Do Jeho Ekscelencyji Stanysława hr. Badenioho Marszałka krajowego u Lwowi.

Pidpysani posły Sojmu krajowego Koroliwstwa Hałyčyny i pr. wywodiat' otsym po mysły § 76. i 81. regulaminu sojmowoho — wnesenyj ustno na 116 zasidaniu IX. periodu Sojmu hałyckoho

Protest

protyw nezhidnoho z regulaminom postupowania, kotre mało misce dnia 20. sicznia 1912 r. na 115 zasidaniu Sojmu hałyckoho.

W osobennosty:

Protokol 115 zasidania stwerdżaje:

»szczo po widkynieniu wnesenia posła Łewyckoho powstajut' na ławach posliw klubu ukrajińsko-ruskoho: okłyky, zakołot, trublenie, swystanie, dzwonenie i bytie pultamy — i trewajut' bezprerywno do kincia zasidania«.

Stwerdżenie to w protokoli słuszne — ta tilko ne pewne, bo brakuje ustupu:

»szczo zadla seho hamoru, ne moż było czuty ani Marszałka ani proczych referentiw i besidnykiw«.

Na porjadku dnewnim było 31 perszych czytań predłożen' Wydiłu krajewoho.

Referenty wchodyły i schodyły z trybuny, na znak sekretariw pidnosyły sia ruku polskych posliw, ale o szczo chodyło, do jakych komisyj widsyłano si predłożenia, seho nichto z posliw ne czuw, krim chyba samoho referenta.

W toj sam sposib widbuły sia stojaczi jako toczka porjadku dnewnoho wybory do komisyj.

Jak dowidajem sia z protokołu z seho zasidania, poza toczkami w drukowanim porjadku dnewnim — mały buty wybory do komisyj: podatkoweji i szkilnojji, pro kotri nichto z posliw ne czuw i ne znaw.

До Его Ексцеленції Станислава гр. Баденського Маршалка крайового у Львові.

Підписані послі Соїму крайового королівства Галичини і пр. виводять отсим по мисли § 76. і 81. регуляміну соїмового — внесений устно на 116 засіданю IX. періоду Соїму галицького

Протест

протиw незгідного з регуляміном поступованя, котре мало місце дня 20. січня 1912 р. на 115 засіданю Соїму галицького.

В особенноти:

Протокол 115 засіданя стверджав:

»що по відкиненю внесеня посла Левицького повстають на лавах послів клубу українсько-руського: оклики, заколот, трублене, свистанє, дзвонєнє і битє пультами — і тревають безпреривно до кінця засіданя«.

Ствердженє то в протоколі слушне та тілько не певне, бо бракує уступу:

»що задля сего гамору, не мож було чути ані Маршалка ані прочих референтів і бесідників«.

На порядку дневнім було 31 перших читань предложень Виділу крайового.

Референти входили і сходили з трибуни, на знак секретарів підносили ся руки польських послів, але о що ходило, до яких комісій відсилено є предложе-ня, сего ніхто з послів не чув, крім хиба самого референта.

В той сам спосіб відбули ся стоячі jako 33 точка порядку дневного вибори до комісії.

Як довідуєм ся з протоколу з сего засіданя, поза точками в друкованім порядку дневнім — мали бути вибори до комісії: податкової і шкільної, про котрі ніхто з послів не чув і не знав.

Z protokołu seho dowidujemy sia, szczo mały buty widczytuwani i debatowani nahli wnesenia posliw: Lea, Michałowskoho, Stapińskoho w sprawie poprawy doli uczyteliw, posła Wasunga o uderżawlenie polskich szkół w Białij.

My baczyły wprawdji, jak pp. posły Leo, Michałowskij i Wasung — wstupały na trybunu i tu dyktowały szczoś stenografam, baczyłyśmo, jak na znak danyj sekretarjamy pidnosyły sia ruki polskich posliw — jak sposobom mimicznym wely sia obrady.

Poneże po mysły § 39. i ślidujuczych regulaminu — obrady Sojmu majut' buty ustni wsim posłam dostupni, a se sia ne stało, prote zapawshi mnymo na sim zasidaniu uchwały, dokonani wybory, widostłanie wnesień do komisij, konstатовania Marszałka sut' neważni.

Zakładajuczij sej protest' żadajem riwnoczesno dopownienia protokołu, jak to na wstupi zaznaczeno.

Dr. Kost' Lewickij, Z. Skwarko, Kyweluk, Kuroweć, Dumka, Makuch, Petruszewycz, Wynnyczuk, A. Staruch, Sandulak, T. Staruch, Krysowatjy, Sodomora.

Do Jeho Ekscelencyji Marszałka krajewoho Stanysława gr. Badenioho.

Protiw nezhidnoho z regulaminom sojmowym wedenia narad na 115 zasidaniu I sesyj IX peryjodu Sojmu hałyckoho i protiwartosty riszenij i uchwał sojmowych na tom zasidaniu wnosiat' podpysawsziji sia ślidyjuszczyj protest.

Jak świdczyt' sprawozdanie stenograficzne z 115 zasidania sojmowoho powstap przed przystupieniem do porjadku dnewnoho obłuszajuszczyj kryk, swyst i t. d. unemożlywajuszczyj wedenie jakych nebud' narad, tak szczo perewedenie dyskusyjji było fizyczno nemożlywe, a żaden posoł imijuszczyj namirenije howoryty w mysł § 39. reg. sojm. to jest' wyskazaty swoji hadky i pohlady, odnosiacziji sia do porjadku dnewnoho w sposib dla ciłoho Sojmu zrozumilyj ne moh seho zdiłaty, o skilko ne chotil' otohraty rol gestykulujuszczoho i czerez nikoho z czenow Sojma neponiatoho aktora.

Tak samo ne možna było takoz absołutno czuty sered obłuszajuszczoj muzyky i kryku sliw Jeho Eks. Marszałka krajewoho, ani poniaty jeho gestykulaciju, tak szczo ani w rozuminiu regulaminu Sojma, ani w zwyčajnom zmysli ne možet' buty riczy o tom, szczo by na 115 zasidaniu sojnowom otbuły sia jakijji nebud' narady, abo szczo by była perewedena dyskusija nad sprawamy nacho-

З протоколу сего довідаємо ся, що мали бути відчитувані і дебатовані наглі внесеня послів: Леа, Міхаловського, Стапінського в справі поправки долі учителів, посла Васунґа о удержавлене польских шкіл в Біалій.

Ми бачили вправді, як пп. послы Лео, Міхаловський і Васунґ — вступали на трибуну і ту диктували щось стенографам, бачилисьмо, як на знак даній секретарями підносили ся руки польских послів — як способом мимічним вели ся обради.

Понеже по мысли § 39. и слідуючих регуляміну — обради Союму маюць бути устні всім послам доступні, а се ся не стало, проте занавші мнимо на сїм засіданю ухвали, dokonani wybory, відослання внесєнь до комісій, констатовали Маршалка суть неважні.

Закладаючи сєй протест жадаєм рiвнoчасно доповнення протоколу, як то на вступі зазначено.

Др. Кость Левицкий, З. Скварко, Кивелюк, Куровець, Думка, Макух, Петрушевич, Вишичук, А. Старух, Сандуляк, Т. Старух, Крисоватий, Содомора.

До Его Экселенции Маршалка краевого Станислава гр. Баденього.

Протiв незгідного з регуляміном соїмовим ведєня нарад на 115 засіданю I сєсiї IX перiоду галицького Соїму і протiв важности рiшення і ухвал соїмових на том засіданю вносять подписавшiї ся слiдуючий протест.

Як свiдчить справозданє стенографiчне з 115 засiданя соїмового повстap перед приступленєм до порядку дневногo оглушалоющий крик, свист і т. д. унеможливаюющий ведєня яких небудь нарад, так що переведєнє дискусiї було физично нєможливє, а жаден посол iмiюющий намерєнє говорити в мысль §. 39 рад. соїм. то єсть висказати свої гадки і погляди, относячії ся до порядку дневногo в сносiб для цiлого Соїму зрозумiлий не мог сего здiлати, о скiлько не хотiл отограти роль гєстикулюющого і чєрез нiкого з членов Соїма непонятого актора.

Tak samo ne možna було takoz absołutno чути сєред оглушалоющей музики і крику слiв Его Ексц. Маршалка краевого, ані поняти его гєстикуляцию, так що ані в разумiню регуляміну Соїма, ані в звичайном змислi не можеть бути рiчи о том, що би на 115 засiданю соїмовом отбули ся якiї небудь наради, abo що би була переведєна дискусия над спра-

daszczymy sia na porjadku dnewnom toho zasidania.

Protiw takoho powedenija Jeho Eks. Marszałka krajewoho i ciłoj polskoj bilszosty Sojmu lałyckoho zakładajemo sym protest, o ktoroho otczytanie i dołuczenie do protokołu 115 zasidania prosymo.

Lwiv, dnia 3. fewrala 1912.

Korol, Hanczakowskyj, Krynyckij, Tracz.

вами находящими ся на порядку дневно-ном того засідання.

Протів такого поведенія Его Ексц. Маршалка краєвого і цілої польскої більшости Соjму галицького закладаємо сим протест, о которого отчитанє і долученє до протоколу 115 засідання просимо.

Львів 3 февраля 1912.

Король, Галчаковскій, Курницькіі, Трач.

Marszałek. Protesty, jak i oświadczenie, przed chwilą odczytane, dołączone będą do odnosnych protokołów obrad. W pierwszym proteście, który był na ostatniem posiedzeniu odczytany, zostało postawione żądanie, aby protokół owego posiedzenia sprostować w tym kierunku, że posłowie nie mogli słyszeć tak słów marszałka, jak i sprawozdawcy.

Otóż powołując się na oświadczenie, jakie złożyłem w roku 1910 na 101. posiedzeniu w tej sprawie, muszę oświadczyć, że protokół może podawać tylko takie fakta, które mogą być przez marszałka stwierdzone. Kwestya zaś, czy ktoś słyszał lub nie słyszał, jest rzeczą, której marszałek stwierdzić nie może, bo zależy od rozmaitych okoliczności, a także od stopnia doskonałości słuchu, (wesołość) jakim ktoś rozporządza. Ta rzecz więc usuwa się z pod mego uznania.

Udzielam głosu p. komisarzowi rządowemu celem dania odpowiedzi na interpelacye.

Komisarz rządowy p. Grodzicki.

Na interpelacyę wniesioną przez posła A. Krężła i tow. do c. k. Rządu na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 17. października 1910 w sprawie rzekomych nadużyć władz sądowych przy ściąganiu kosztów od gmin wynikających ze sprostowania ksiąg gruntowych mam zaszczyt na podstawie wyniku dochodzenia przeprowadzonego przez Prezydum c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie odpowiedzieć co następuje:

Według okólnika Prezydum c. k. wyższego sądu w Krakowie z dnia 12. grudnia 1910 Nr. 91. (Pr. 13869), wydanego na podstawie upoważnienia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 4. grudnia 1910, L. 33961 w porozumieniu z Generalną Dyrekcją katastru podatku gruntowego, obowiązani są naczelnik sądu i komisarz lokalny zawczasu postarać się u gminy o bezpłatnych a zdalnych figurantów do pomiarów w liczbie potrzebnej. Z reguły wystarczy do zwyczajnych pomiarów dwóch figurantów, z tych jeden winien być stałym przez cały czas czynności sprostowawczych w gminie, drugim może być posiadacz gruntu lub jego zastępca, na którego gruncie dokonuje się pomiaru. Więcej niż dwóch figurantów potrzeba przy pomiarach stolikowych, liczbę ich według okoliczności oznaczy geometra współdziałający.

Koszta figurantów, których bezpłatnie dla jakiejbądź przyczyny gmina na czas dostarczyć zaniedba, pokryje w formie zaliczki naczelnik sądu względnie komisarz z rycałtu na koszta sprostowania ksiąg gruntowych za dowodami zapłaty.

Wysokość wynagrodzenia zależy od umowy zawartej przez naczelnika sądu lub komisarza a stwierdzonej protokolarnie, lub stosuje się do przeciętnej ceny robocizny w miejscu potwierdzonej przez urząd gminny z uwzględnieniem wieku i stanu robotnika.

Nad zwrotem zaliczek czuwać ma naczelnik sądu, w razie potrzeby wezwie tenże interwencyi Wydziału powiatowego. Odpisanie zaliczek nieściągalnych może nastąpić przez właściwy Wydział powiatowy i Starostwo.

Sądy hipoteczne lub komisarze lokalni winni przed ułożeniem programu czynności odnieść się do odnosnych gmin o bezpłatne dostarczenie figurantów, a przy równych innych warunkach należy dawać pierwszeństwo tym gminom, które w sposób prawnie wiążący zobowiązują się do bezpłatnego dostarczenia figurantów.

Powyższy okólnik Prezydum wyższego Sądu krajowego zatwierdziło Ministerstwo sprawiedliwości wobec czego przepisy jego obowiązują organa urzędowe przeprowadzające sprostowanie ksiąg gruntowy.

Co się tyczy samej konkretnej sprawy przedstawionej w interpelacyi, to Prezydum Sądu krajowego wyższego w Krakowie reskrytem z dnia 18. czerwca 1910, Pr. 9212(19. R. 10) poleciło wprawdzie naczelnikowi sądu powiatowego w Pilźnie, aby za pośrednictwem Rady powiatowej ściągnął od gminy Wiewiórka koszta figurantów przez

geometrę ewidencyjnego Maksymiliana Dracha wyłożone zaliczkowo, ponieważ dotacya dla sprostowania ksiąg gruntowych powinna być wolna od tego rodzaju nieuprawnionych wydatków, poleciło jednakże równocześnie zauważyć komisarzowi, że niepowinien był dopuścić, aby geometra współdziałający w jednej gminie równocześnie aż trzech figurantów dziennie opłacał na rachunek dotacyi, gdyż w każdym razie do pomiarów wystarczy jeden stały figurant, a drugim może być każdorazowo interesowany posiadacz, który chwilową funkcję figuranta we własnym interesie bezpłatnie spełniać winien.

Pozatem mam zresztą zaszczyt nadmienić, że w latach 1908 i 1909 Skarb Państwa, nie licząc figurantów przez gminy wówczas bezpłatnie dostarczonych, wydał osobno na koszt figurantów w Galicyi zachodniej ogółem 3990 K 65 h. czyli w przecięciu na jedną komisję 399 K 06 h., a w roku 1910 Skarb Państwa również był zmuszonym tam, gdzie natrafił na opór gminy pokrywać te koszty w formie zaliczki, aby nie wywołać stagnacyi w pracach sprostowawczych ksiąg gruntowych. Zresztą ochrona Skarbu Państwa w tym kierunku schodzi się także z interesem ogółu kontrybuentów, z ich to bowiem pieniędzy podatkowych pokrywa się ogólne koszty sprostowania ksiąg gruntowych. Ponieważ zaś dostarczenie usług pomocniczych leży nie tyle w interesie ogółu ludności ile raczej w interesie poszczególnych gmin, przeto postępowanie władz sądowych zgodne jest z ustawami, które ten obowiązek jako bezpłatny nałożyły na gminy i obszary dworskie.

Na wniesioną na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 17. lutego 1910 interpelacyę posła Kręzła i tow. w sprawie złej jakości odpadków soli kamiennej, przyznanej ludności powiatu pilzneńskiego, celem poprawy paszy dla bydła, mam zaszczyt odpowiedzieć co następuje: C. k. Zarząd salinarny na podstawie zarządzeń ministeryalnych zezwalających na wydawanie odpadków soli dla włościan, na cele poprawy paszy dla bydła, wydaje na ten cel sole tej samej jakości, jakie wydaje dla fabryki sody w Podgórzu, a więc sole zielone i spizowe, zawierające 5 do 6% zanieczyszczeń ilastych.

Wskutek tych zanieczyszczeń sól ta ma zewnętrzny wygląd ciemny, a w wyjątkowych wypadkach może być część tejże cokolwiek zaprószona, leżąc dłuższy czas w magazynie, a przy pakowaniu tak znacznych ilości soli nie może być przebiezana, gdyżby taka manipulacya połączenia była ze znacznymi kosztami dla Skarbu Państwa absorbując nadto wielką ilość robotników niezbędnych dla zwykłego ruchu kopalnianego. — Zauważa się również, że sól taka rozpuszczoua w wodzie, po osadzeniu się zanieczyszczeń, daje najzupełniej czystą solankę, albo po usunięciu zaprószzeń przez obmycie, może służyć jako sól do lizania dla bydła.

Sól używana w ten sposób nie jest szkodliwą dla bydła, o czem świadczy zresztą fakt, że w innych krajach koronnych włościanie chętnie jej używają.

Na interpelacyju posła Hanczakowsko-ho i towarzysziw w sprawie połałodzenia rekursu wnesenoho do c. k. Namistnyctwa w sprawie konkurencyji do budowy cerkwy w Jasenyi zamkowi maju czest' widpowisty szczo sliuduje:

Oreczeniem wydanym na pidstawy rozprawy konkurencyjnoji perewedenoji 5. maja 1902 zobowiazalo c. k. Starostwo w Turci storony konkurencyjni hr. kat. parochii w Jasenyi zamkowi do ponesenia kosztiw budowy nowoji cerkwy parochialnoji.

C. k. Namistnyctwo reskryptom z dnia 23. lypnia 1911 Cz. XI. a. 449/7(16) widkynuło rekurs Tobiasza Heinera wnesenyj wid nałożenoho tym oreczeniem datku patronatskoho i w sej sposib sprawy metoryczno połałodyło.

Prymiczaje prytim, szczo chotiaj sprawa była utrymuwana w nałeżnij ewidencyji, to odnak jeji połałodylenie protiaħnyło sia, pozajak perewedeni dochodzenia wymahały dowhoho czasu, bo potreba było zarjadyty

На інтерпеляцію посла Ганчаковського і товаришів в справі полагодження рекурсу внесеного до ц. к. Намісництва в справі конкуренції до будови церкви в Ясениці замковії маю честь відповісти що слідує:

Ореченєм виданим на підставі розправи конкуренційної переведеної 5 мая 1902 зобовязало ц. к. Староство в Турці сторони конкуренційної гр.-кат. парохії в Ясениці замковії до понесення коштів будови нової церкви парохіяльної.

Ц. к. Намісництво рескриптом з дня 23. липня 1911 Ч. XI а 449,7(16) відкинуло рекурс Тобіаша Гайнера внесенний від наложеного тим ореченєм датку патронатского і в сей спосіб справу мериторично полагодило.

Примічає ся притім, що хотия справа була утримувана в належитій евіденції, то однак єї полагодженє протягнуло ся, позаяк переведені доходження вимагали довгого часу, бо потреба було заря-

peresłuchanie pamiatnykiw, zibranie wytiahiw z knih hruntowych i dawnoji tabuli kraje-woji, perewesty poszukiwania za aktamy dawnych konkurencyj i aktamy wykonywania prezenty, dalsze za dokumentamy erekcyj, szczo wsio ledwo wkincy dało sia zibraty.

Wreszti było koniecznym widnesty sia do c. k. Prokuratoryji Skarbu o udiłenie prawnoho mninia szczo do zakdpiw re-kursu.

Na wniesioną na posiedzeniu Sejmu w krajowy Bisa i tow. interpelacyę z powodu rzekomo nieprawidłowego wymierzenia Jus-tyynie Soroczak datku konkurencyjnego na budowę gr. kat. plebanii w Błozowi górnej mam zaszczyt odpowiedzieć jak następuje:

Na podstawie orzeczenia konkurencyjnego c. k. Starostwa w Starym Samborze wy-mierzyła Zwierzchność gminna w Błozowi górnej Fruzi Wonio datek konkurencyjny na budowę gr. kat. plebanii w Błozwi górnej w kwocie 24 K 85 h. z tytułu własności real-ności Nr. domu 94/88 w Błozowi górnej.

Po śmierci Fruzi Wonio odniósł się gr. kat. komitet parafialny w Błozwi górnej do Starostwa o ściągnięcie tego datku od spadkobiercy Fruzi Wonio, Mikołaja Kulasa, który wskutek zarządzonej przez Starostwo egzekucyi datek ten zapłacił.

Po zapłaceniu tego datku zaskarżył Mikołaj Kulas Justynę Soroczak do c. k. Sądu powiatowego w Starej soli o zwrot $\frac{1}{3}$ części zapłaconego datku z tego tytułu, że $\frac{1}{3}$ część powyższej realności przeszła w drodze spadku po Fruzi Wonio na Justynę Soroczak.

Na terminie wyznaczonym na 21. czerwca 1910 nie stanęła pozwana, wobec czego zapadł przeciw niej wyrok zaoczny skazujący ją na zapłatę powyższej pretensyi wraz z kosztami sporu. — Ponieważ sprawa ściągnięcia tej pretensyi nie była wcale trakto-wana przez starostwo, lecz tylko w drodze sądowej i Starostwo nie miało o niej żadnej wiadomości, przeto nie było ono ani w możności ani nie miało podstawy do wydania jakichkolwiek zarządzeń w tej sprawie.

Na wniesenu dnia 18. lutoho 1910. in-terpelacyju posła Sodomory i tow. w sprawie dopownienia kongruji z przyczyny elementar-nych nieszczast' maju czest' wipdowisty szczo śliduje:

Po myśli §. 10 rozporządzenia minister-jalnoho z dnia 16. padolysta 1898 (W. zak. derż. Cz. 205) ne należyt' sia parochowy zakonno, jak to chybno twerdiať panowe in-terpelanty dopownienie konguryji widpowidno do opustu podatkowoho przyznanoho z pry-czyny elementarnych nieszczast', a paragraf toj prypysuje łysze reczynec', w kotrim zmi-ny dochodu i to tilko taki, kotri majut' za-konno wpływ na dopownienie kongroji, po-wynni buty podani do widomosty krajewoji własty.

Za pidstawu do wymiru dopownienia kongruji majeu służyty pisma § 4. zakona z dnia 19. weresnia 1898 (W. z. d. cz. 176) ne dochid osiahnenyj faktyczno z prycho-da w roci elementarnoho nieszczastia abo w yńszim poodynokim roci, a tilko czystyj dochid majuczysz pisma § 4. rozdił I toczka a) poklykanoho rozporządzenia wykazaty ar-kuszom hruntowoji posiłosty, to je dochid kata-stralnyj.

Twerdzenie otže pp. interpelantiw, szczo c. k. Namistnytvo na słucaj stwerdzenia

дити переслуханє пам'ятників, зібране витягів з книг ґрунтових і давної табулі краєвої, перевести пошукування за актами давних конкуренцій і актами виконування презенти, далше за документами ерекції, що всьо ледво вкінци дало ся зібрати.

Врешті було konieczним віднести ся до ц. к. Прокуратурї скарбу о уділенє правного мнїня що до закидів рекурсу.

На внесеню на посидженю Сейму в дню 9. листопада 1910 przez posła na Sejm krajowy Bisa i tow. interpelacyę z powodu rzekomo nieprawidłowego wymierzenia Jus-tyynie Soroczak datku konkurencyjnego na budowę gr. kat. plebanii w Błozowi górnej mam zaszczyt odpowiedzieć jak następuje:

Na podstawie orzeczenia konkurencyjnego c. k. Starostwa w Starym Samborze wy-mierzyła Zwierzchność gminna w Błozowi górnej Fruzi Wonio datek konkurencyjny na budowę gr. kat. plebanii w Błozwi górnej w kwocie 24 K 85 h. z tytułu własności real-ności Nr. domu 94/88 w Błozowi górnej.

Po śmierci Fruzi Wonio odniósł się gr. kat. komitet parafialny w Błozwi górnej do Starostwa o ściągnięcie tego datku od spadkobiercy Fruzi Wonio, Mikołaja Kulasa, który wskutek zarządzonej przez Starostwo egzekucyi datek ten zapłacił.

Po zapłaceniu tego datku zaskarżył Mikołaj Kulas Justynę Soroczak do c. k. Sądu powiatowego w Starej soli o zwrot $\frac{1}{3}$ części zapłaconego datku z tego tytułu, że $\frac{1}{3}$ część powyższej realności przeszła w drodze spadku po Fruzi Wonio na Justynę Soroczak.

Na terminie wyznaczonym na 21. czerwca 1910 nie stanęła pozwana, wobec czego zapadł przeciw niej wyrok zaoczny skazujący ją na zapłatę powyższej pretensyi wraz z kosztami sporu. — Ponieważ sprawa ściągnięcia tej pretensyi nie była wcale trakto-wana przez starostwo, lecz tylko w drodze sądowej i Starostwo nie miało o niej żadnej wiadomości, przeto nie było ono ani w możności ani nie miało podstawy do wydania jakichkolwiek zarządzeń w tej sprawie.

На внесену дня 18 лютого 1910 ін-терпеляцію посла Содомори і тов. в спра-ві доповнення конґруї з причини елемен-тарних нещаст' маю честь відповісти, що слідуює:

По мисли §. 10 розпорядження міні-стерияльного з дня 16 падолиста 1898 (В. зак. держ. Ч. 205) не належить ся парохови законно, як то хибно твердять панове інтерпелянти—доповненє конґруї відповідно до опусту податкового при-знаного з причини елементарних нещастя, а параграф тої приписує лише речинець, в котрім зміни доходу і то тільки такі, котрі мають законно вплив на доповненє конґруї, повинні бути подані до відомо-сти краєвої власти.

За підставу до виміру доповнення конґруї має служити після §. 4 закона з дня 19 вересня 1898 (В. з. д. ч. 176) не дохід осягнений фактично з прихода в році елементарного нещастя або в инь-шій поодинокій році, а тільки чистий дохід маючий ся після §. 4. розділ I то точка а) покликаноґо розпорядження ви-казати аркушом ґрунтовой посілости, то є дохід катастральний.

Твердження отже пп. інтерпелянтів, що ц. к. Намістництво на слуцаї ствер-

szkody sprzeczności elementarnym nieszczęściem, powinno zaraz asygnuwać z religijnego fondu odpowiednie dopownienie kongruy, nie je zakonno opravdane, bo do pidwyższenia dopownienia kongruy mawby przychodnyk prawo, łysze po wykazaniu arkuuszom posiadłości hruntowej nekorystnoji dla neho zminy w dochodi katastralnim.

Nezhidne je takoz z dijstnym stanom riczy twerdzenie pp. Interpelantiw, szczo c. k. Ministerstwo wiroispowidań i proświty połałodźuje wsi rekursy w sprawach widmowłenia dopownienia kongruy z przyčyny nieszczęst' elementarnych korystno dla poszkodowanych, a koły w mnohych słuczajach Ministerstwo upowaźnyło dijstno c. k. Namistnyctwo do wyasyhnowania žadanoho dopownienia kongruji w miru opustu podatkowoho przyznanoho z przyčyny ubytku w dochodach z hruntu, to naleźyt pidnesty szczo ne orekło przy tim ani razu, aby zaciplene riszenie c. k. Namistnyctwa buło zakonno odoprawdane. Z ohladu na tu obstawynu možna prypustyty, szczo c. k. Ministerstwo rukowodyt sia przy dotycznych swojich riszeniach, dla rekurentiw korystnych tilko zhladamy słusznosti, na szczo wkaźuwałaby takoz i ta obstawyna, szczo Ministerstwo ne upowaźniuje nikoly własti krajewu do wypłaty žadanoho dopownienia kongruji bezusłowno, tilko robyt' to wse zawysymym wid toho, czy wydatok znajde pokrytie w budżetowo przywołenim kredyty.

Szczo do zakydu pp. interpelantiw, nemowby c. k. Namistnyctwo wže po przyčynim połałodźeniu sprawy czerez c. k. Ministerstwo wiroispowidań i proświty zarjadźuwało szcze riźni dochodźenia prymiczaje sia, szczo Ministerstwo przyznaje takie dopownienie tilko w zasadi, a połyszaje c. k. Namistnyctwu ustałenie kwoty majuczoi sia asyhnowaty w miru przyznanoho opustu podatkowoho. Ustałenie takie wymahaje czastodowsze trewajuczich korespondencyj i pojasnien' i to jest przyčynuju, dla kotroj w poodynokych słuczajach asyhnała prypizniaje sia. Prypiznienia taki łuczajut' sia odnako w poślidnych czasach czym raz ridsze a to w naślidok ulipszenoi ewidencji žadnych a czasto zalahajuczich relacyja c. k. Starostw i Urjadiw podatkowych, kotri sia widpowidno ponahlaje.

Szczo do mnogoho w kincy prypiznienia Namistnyctwom wyasyhnywania O. Joanowy Nawrockomu przyznanoho Ministerstwom dopownienia kongruy prymiczaju, szczo dopownienie to przyznane reskryptom minister-

dzjenja škody sprzeczności elementarnim neščastem, powinno zaraz asygnuwać z religijnego fondu odpowiednie dopownienie kongruy, mawby przychodnyk prawo, lišje po wikaźaniu arkuuszom posiadłości hruntowej nekorystnoji dla neho zminy w dochodi katastralnim.

Nezgidne e takoz z dijsnym stanom riczy twerdzenie pp. interpelantiw, ŗo c. k. Ministerstwo wiroispowidań i proświty połałodźuje wsi rekursy w sprawach widmowłenia dopownienia kongruy z przyčyny neščast' elementarnych korystno dla poškoďowanych, a koły w mnohych słuczajach Ministerstwo upowaźniło dijsno c. k. Namisničtvo do wnasig'nowania žadanoho dopownienia kongruy w miru opustu podatkowoho przyznanoho z przyčyny ubytku w dochodach z hruntu, to naleźyt pidnesti, ŗo ne orekło przy tim ani razu, aby zaciplene rišenie c. k. Namisničtwa buło zakonno neoprawdane. Z ohladu na tu obstawynu možna prypustiti, ŗo c. k. Miništerstwo rukowodit' ŗa przy dotyčnych swoix rišenjach, dla rekurentiw korystnych tilko zghjadami slušnosti, na ŗo wkaźuwała bi takoz i ta obstawyna, ŗo Ministerstwo ne upowaźniuje nikoly wlast' kraewu do wplaty žadanoho dopownienia kongruy bezusłowno, tilko robyt' to wse zawysimym wid toho, czy wydatok znajde pokrytie w budżetowo przywołenim krediti.

ŗo do zakydu pp. interpelantiw, nemowbi c. k. Namisničtvo wže po przyčynim połałodźeniu sprawy czerez c. k. Ministerstwo wiroispowidań i proświty zarjadźuwało ŗe riźni dochodźenia, prymičaje ŗa, ŗo Ministerstwo przyznaje take dopownienie tilko w zasadi, a polišaje c. k. Namisničtwu ustałenie kwoty małočoi ŗa asygnovati w miru przyznanoho opustu podatkowoho.

Ustałenie take wimağae často dowše trewajuczich korespondencyj i pojasnien' i to e przyčynuju, dla kotroj w poodynokych słuczajach asygnata prypizniaje ŗa. Prypiznienia take lučajut' ŗa odnako w poślidnych časač čimraz ridsze, a to w naślidok ulišenoji ewidencyi žadanih, a často zalahajuczich relacyi c. k. Starostw i Urjadiw podatkowych, kotri ŗa widpowidno ponahlaje.

ŗo do mnogoho w kincy prypiznienia Namisničtвом wnasig'nowania o. Joanowi Nawrockomu przyznanoho Ministerstwom dopownienia kongruy prymičaju, ŗo dopownienie to przyznane reskryptom miništeri-

jalnym z 22. stycznia 1910. Cz. 49176/09 asygnowało c. k. Namistnytewo wże roskryptom z 9. lutoho 1910 Cz. 103/4(6) a O. Nawrockyj pobraw asyhnowanu kwotu dnia 2. marta 1910.

яльним з 22 січня 1910 Ч. 49176 09 асигнувало ц. к. Намісництво вже рескриптом з 9 лютого 1910 ч. 103/4(6), а о. Навроцкий побрав асигновану квоту дня 2 марта 1910.

Na interpelację p. posła Witosa i tow. w sprawie zniesienia rewizorów bydła, mam zaszczyt odpowiedzieć, co następuje:

Instytucya rewizorów bydła utworzona została z chwilą wejścia w życie ustawy o księgosuszu z 29. lutego 1880 Dz. u. p. Nr. 37 i rozporządzenia wykonawczego z 12. kwietnia 1880 Dz. u. p. Nr. 38.

W myśl §. 9. tej ustawy podzielono 30-kilometrowy pas nad granicą rosyjską na rewizoryaty obejmujące po kilka lub kilkanaście gmin i obszarów dworskich i dla każdego rewizoryatu ustanowiono osobnego rewizora do prowadzenia katastru bydła rogatego i wydawania paszportów.

Urządzenie to ma celu zapobiegać przemytnictwu bydła, a tem samem chronić kraj, względnie państwo, przed zawleczeniem księgosuszu. Cel ten został istotnie osiągnięty i jakkolwiek nieda się zaprzeczyć, że prowadzenie katastru połączone jest dla ludności z pewnemi trudnościami, to jednak Rząd nie może zrezygnować z tego środka, dopóki nie znajdzie się inny sposób, mniej uciążliwy, któryby go mógł zastąpić bez szkody dla kraju i gospodarstwa krajowego.

Uwzględniając jednak słuszne utyskiwania ludności na utrudnienia w obrocie bydłem w pasie pogranicznym, wynikające ze zbytnej rozległości terytorjalnej poszczególnych rewizoryatów i czyniąc zadość wyrażonym w pośrednich latach życzeniom Wysokiego Sejmu, Ministerstwo rolnictwa na wniosek Namiestnictwa, już reskryptem z 2. lutego 1908. L. 44802/6500 ex 1907 pozwoliło przeprowadzić próby użycia gminnych oglądaczy bydła do czynności rewizorskich i w tym celu już w roku 1908 obwieszczeniem z 24. sierpnia 1908. L. 113320 a następnie obwieszczeniami z 20. kwietnia i 28. lipca 1910. L. XVII. 1759/2 i 4985/5 powierzono czynności rewizorów miejscowym oglądaczom w 10 okręgach rewizyjnych a mianowicie: w powiecie politycznym brzeskim w okręgu 7/1, w powiecie myślenickim w okręgu 6/1, w powiecie podgórskim w okręgu 4/2, w powiecie tarnowskim w okręgu 9 5, w powiecie zborowskim w okręgu 25/4, w powiecie kolbuszowskim w okręgu 14/4, w powiecie rawskim w okręgu 20/3, tarnobrzesckim w okręgu 15/8 i złoczowskim w okręgu 25/5.

Wskutek ponownego wniosku c. k. Namiestnictwa, c. k. Ministerstwo rolnictwa pozwoliło na próbne oddanie czynności rewizorów bydła w dalszych okręgach rewizyjnych gminnym oglądaczom oraz na zmniejszenie niektórych zbyt rozległych rewizoryatów, w następstwie czego obwieszczeniem z 29. grudnia 1911. L. XVII. 19497/131 ogłoszonym w »Gazecie Lwowskiej«, które z dniem 1. lutego b. r. weszło w życie, poruczono funkcy rewizorów bydła gminnym oglądaczom w dalszych 42 okręgach rewizyjnych, a nadto zmniejszono terytorjalnie dotychczasowe okręgi rewizyjne, w których funkcy pełnią jeszcze i nadal rewizorowie bydła.

W ten sposób stało się już zadość w znacznej mierze żądaniu ludności wyrażonemu w niniejszej interpelacji a po upływie okresu próbnego z pomyślnym wynikiem, c. k. Namiestnictwo nie omieszka przedstawić Ministerstwu wniosek co do dalszego oddania funkcyi rewizorów bydła miejscowym oglądaczom zwierząt.

Należy jednak już obecnie zaznaczyć, że poruczenie obowiązków rewizorskich oglądaczom bydła w niektórych powiatach natrafia na nieprzewyżczone trudności, a to po części z braku odpowiednio ukwalifikowanych oglądaczy do prowadzenia katastru, po części zaś z powodu, że w niektórych okręgach jak n. p. w drugim okręgu (werchobuzkim) w powiecie złoczowskim, oglądacze nie chcą przyjąć na się tych obowiązków, mimo zapewnienia, że za czynności te otrzymają wynagrodzenia ze Skarbu Państwa.

Na interpelacyju pana posła na Sojm krajowej Kurowcia i tow. w sprawie nyszczenia sływowych derew komachamy w powiti kałuskim, maju czest' widpowisty, szczo sliduje:

На інтерпеляцію пана посла на Соїм краевий Куровця і товаришів в справі нищення сливових дерев комахами в повіті калуським маю честь відповісти, що слідує:

W powysszij interpelacyji pidneseno, szczo w poslidnych litach sady sływowy w powiti kałuskim, ulahły ciłkowytomu zny-

В повисшій інтерпеляції піднесено, що в послідних літах сяди сливові в повіті калуським, улягли цілковитому зни-

szczeniu i szczo przyczynou toho znyszczenia je widkrytyj c. k. rilnyczo-bakteryologicznoju stacyjeju ochorony rostyn u Widny szkidnyk biłohryzok sływotoczok (Scolitus pruni Ratreb) i biłohryzok krowawyj (Scolitus rugulosus Ratreb).

Zarządżene w sij sprawie dochodżenie wykazało, szczo w Kałuszy i okołecznych hromadach, derewa sływowi dijsno poczawszy wid roku 1907, poczaly schnuty, a przyczyny seho sochnenia переважа skilkist' hromad dodywluje sia w sylnych morozach a osoblywo w ostrij zymi w roci 1907, a tilky dejaki hromady za przyczynu seho nadmirnoho zawmyrania sływowych derew, uważajut' pobicz ostrych zym, takoz wyszse zhadani szkidnyky.

W ciły uspiszno poborjuwania sych szkidnykiw, widnesło sia c. k. Namisnyctwo do krajowych c. k. Towarystw rilnychych jak takoz Akademii rilnyczoji w Dublanach o wydanie mniinia, w jakyj, dla zahału przystupnyj sposib — szkidnyky si możnaby wyhubyty, zhladno dalszomu ich rozmnożuwaniu sia zapobiczty.

Nadislani w sij miri wyszse zhadany my instytucyjamy mniinja, udilyło c. k. Namisnyctwo widozwoju z dnia 3. sierpnia 1911. Cz. 4101/pr. Wydiłowy krajewemu z prosboju o objawlenie mniinja:

a) czy uważaje za wskazane po hadci propozycji Akademii rilnyczoji w Dublanach poruczty wyroblenie seju Akademijeju widpowidnych tablyc z pouczeniami o rozpoznananiu i poborjuwaniu szkidnykiw sływowych derew, czy b) należałoby pered wydaniem jakychnebud' zarządżeń w sprawie poborjuwania sych szkidnykiw pity radsze za mniinjem c. k. hałyckoho Towarystwa hospodarskoho u Lwowi, se je sklykaty anketu i doperwa na pidstawy wyslidu seji anketu widpowidno postanowyty.

Po przedstawieniu Wydiłom krajewym žadanoho wnesku, przystupyt' c. k. Namisnyctwo bezprowoloczno do wydania dalszych zarządżeń.

Na interpelacyę p. posła do Sejmu krajowego hr. Skarbka i tow. w sprawie wykonywania ustawy łowieckiej, mam zaszczyt odpowiedzieć, co następuje:

Na wstepie muszę zaznaczyć, że jakkolwiek nowa ustawa łowiecka obowiazuje od 10. kwietnia 1910. to jednak z natury rzeczy wynika, że mogła być dotąd tylko tam w całej pełni zastosowana, gdzie kontrakty dzierżawne, zawarte wedlug starej ustawy już ekspirowały lub zostały prawocnie rozwiązane. Tem się tłumaczy, że dotąd nie są we wszystkich gminach ustanowione okręgi łowieckie, skoro trzeba wyczekiwać upływu bieżącego okresu dzierżawnego.

Ażeby nie dopuścić do zwłoki w sukcesywnem wprowadzeniu w życie nowej ustawy zarządziło Namiestnictwo już okólnikiem z 15. lutego 1910. L.XVI. 672., a więc na blisko 2 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy — ażeby Starostowie wzięli w ewidencyę te polowania gminne, których dzierżawa była blizką wygaśnięcia i przygo-

iczeniu i що причиною того знищення є відкритий ц. к. рільничо-бактериологічною стациєю охорони рослин у Відни шкідник білогризок сливоточок (Scolitus pruni Ratreb) і білогризок кривавий (Scolitus rugulosus Ratreb).

Заряджене в сій справі доходжене виказало, що в Калуші і околичних громадах, дерева сливові діїсно почавши від року 1907, почали схнути, а причини сего сохнення переважна скількість громад додивлює ся в сильних морозах, а особливо в острій зимі в році 1907, а тільки деякі громади за причину сего надмірного замраця сливових дерев, уважають побіч острих зим, також висше згадаї шкідники.

В цілі успішного поборювання сих шкідників, віднесло ся ц. к. Намісництво до краввих ц. к. Товариств рільничих, як також Академії рільничої в Дублянах о видане мніня, в який, для загалу приступний спосіб — шкідники сі можнаби вигубити, злядно дальшому їх rozmnożuwaniu ся запобічи.

Надіслани в сій мірі висше згадапими інституціями мніня, уділило ц. к. Намісництво відозвою з дня 3 серпня 1911 ч. 4101 пр. Виділово краєвому з просбою о обявлене мніня:

a) чи вважає за вказане по гадці пропозиції Академії рільничої в Дублянах поручити вироблене сею Академією відповідних таблиц з поученнями о розпізнаваню і поборюваню шкідників сливових дерев, чи б) належалоби перед виданем якихнебудь заряджень в справі поборювання сих шкідників піти радше за мнінем ц. к. галицького Товариства господарского у Львові, се є скликати анкету і доперва на підставі висліду сеї анкеті відповідно постановити.

По представленю Виділом краєвим жаданого внеску, приступить ц. к. Намісництво безпrowoloczno до видання дальших заряджень.

towali wszystko, aby co do tych polowań można wdrożyć bez zwłoki przepisane nową ustawą postępowanie edyktalne celem ustanowienia okręgów łowieckich.

Tym samym okólnikiem polecono władzom politycznym I. instancyi poczynić potrzebne przygotowania celem zorganizowania Spółek łowieckich i pouczać w tym kierunku naczelników gmin, którym ustawa organizację tych spółek porucza, oraz dążyć do tego, aby od 1. lutego 1911. spółki weszły wszędzie w życie. Jakkolwiek spółki te w tych gminach, w których nie skończył się jeszcze okres dzierżawy polowania, zawarty według dawnej ustawy, skazane są na bezczynność, to jednak zorganizowanie tych spółek nie sprzeciwia się ustawie i zostało zarządzone.

Jeżeli mimo to w niektórych powiatach zorganizowanie spółek łowieckich nie nastąpiło we właściwym czasie, lub też dotąd nie zostało ukończone, to powodu tej zwłoki szukać należy w dwu kierunkach, a mianowicie: albo naczelnicy gmin, nie mając wykazu potrzebnych powierzchni gruntowych poszczególnych posiadaczy ociągali się ze sporządzeniem wykazu członków spółki łowieckiej (§.13. ust. łow). a w ślad za tem od przeprowadzenia wyboru Wydziału spółki (§. 14. ust. łow). i dopiero na liczne ponaglenia ze strony Starostwa przystąpili do tych czynności, albo że wnoszono liczne — przeważnie nieuzasadnione — protesta przeciw wyborowi Wydziału spółki łowieckiej.

W żadnym razie nie można szukać powodu zwłoki, jakaby w pojedynczych wypadkach zaszła, w zamiarze Starostów trzymania stron interesowanych w nieświadomości nowej ustawy i w staraniu utrzymania jak najdłużej stanu opartego na przepisach dawnej ustawy. W tym kierunku nie wpłynęły dotąd żadne zażalenia do Namiestnictwa, które dalszymi okólnikami z 11. sierpnia, 8. listopada i 16. listopada 1911. L.: 2134/1, 672 3 i 19615/pr. zwróciło uwagę Władz politycznych I. instancyi na dostrzeżone błędy w wykonaniu ustawy i udzieliło dokładnych wskazówek celem należytego jej wykonania.

W szczególności zarządzono bezzwłoczne organizowanie Spółek łowieckich, zmianę względnie podział okręgów sądów rozjemczych, gdzie podniesiono żale z powodu zbytnej rozległości tych okręgów i polecono ażeby przy ocenianiu uchwał Wydziałów spółek łowieckich co do wydzierżawienia polowań z wolnej ręki brano pod rozwagę tylko rzeczowe względy wymienione w ustawie, t. j. względy gospodarstwa rolnego, leśnego i łowieckiego.

Na dalszy zarzut interpelacji, jakoby Starostwa przy mianowaniu przewodniczących sądów rozjemczych nie trzymały się wszędzie wniosków Wydziałów powiatowych zauważa się, że mianowanie przewodniczących sądów rozjemczych na podstawie §. 69 ust. łow. zostało już w całym kraju dla wszystkich grup okręgów polowania w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi dokonane i że tylko w trzech wypadkach, mianowicie Starym Samborze, Rudkach i Rohatynie nie przyszło do wymaganego porozumienia I. instancyi, tak, że w tych trzech wypadkach rozstrzygnęło Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Mianowanie przewodniczącymi sądów rozjemczych c. k. Sędziów jest zdaniem Namiestnictwa niewłaściwe, ponieważ w myśl §§. 71. i 75. ust. łow. może c. k. Sąd zajmować się sprawą przez Sąd rozjemczy już rozsądną, a nadto ponieważ §. 578. ust. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych z 1. sierpnia 1895. Dz. p. p. Nr. 113 zabrania wyraźnie czynnym urzędnikom sędziowskim przyjmowania wyboru na sędziego rozjemczego.

W końcu zauważam, że ustawa łowiecka nie zna rygoru zmuszającego kogokolwiek do przyjęcia urzędu przewodniczącego sądu rozjemczego, zatem nie może być mowy o tem, ażeby zamianowanie kogoś przewodniczącym sądu rozjemczego stawiało go w trudne położenie.

Marszałek. P. Wincenty Kraiński złożył mandat do komisji reformy wyborczej jako zastępca, zaś mandat do komisji gminnej, podatkowej i sanitarnej jako członek.

P. Jamdolski jako członek złożył mandat członka komisji drogowej, prawniczej i gminnej.

P. Leszek Cieński prosi z powodu choroby o urlop na cały czas trwania sesyi.

Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, kto się zgadza na udzielenie tego urlopu zechce rękę podnieść. (*Większość*). Urlop udzielony.

Przed porządkiem dziennym zażądał głosu poseł Skwarko. Udzielam mu głosu.

P. Skwarko. Wysokij Sojme! Imenem ukraińsko-ruskoho klubu stawljaju wnesenie na zamknienie nynisznoho zasidania i wyznaczenie najblyzszoho zasidania na seređu 7. lutoho seho roku.

Wnesenia na zamknienia zasidania majut' wże swoju istoryju i swoje znaczenie, jakych kwalifikuwaty ne chocz; odnak здає ся meni, szczo jesty koły було wkazane i požadane zamknienie zasidania, to jak raz nyńi, a to iz sledujuczych motywiw: dnia 27. sicznia, se je przed tyżnem zamkneno zasidanie bud' to z toji przyczyny, szczo sprawa perehoworiw postupyła napered. W dijsnocy tak ne było, bo jak raz przed tyżnem sprawa kompromisu stojała w duże chaotyczniej sytuacji i zowsim wpered ne postupyła.

Natomist' pisa sprawozdania Prezydiji naszoho klubu, złożenoho nam wczera piznym wczером, mały pertraktacyji wczera posunyty sia tak znacznie napered, szczo znajszyś w duże powaźnij fazy uhowodij.

Ne z naszocy wyny sprawa kompromisu peretiahnuła sia, bo ne z naszocy wyny wyznaczeno konferencyju doperwa na czetwer, mymo szczo szcze w subotu zamkneno zasidanie zadla toji ciły.

Sut' zakydy, szczo tak dowha pererwa nastupyla zadla toho, szczo prezydija naszoho klubu jizdyła do Widnia. (Pererywania: a tak, tak!) Ni, ne tak. (Dr. Łewyckij: odno z druhym ne maje łuczności). Zaraz widpowim na se. My znajemo, szczo nasza prezydija jizdyła do Widnia hołowno w sprawi akademykiw (J. E. pos. Biliński: Ależ tak nie było. *(Przerywania)*).

Dobre, prypustim, szczo wy majete racyju. Nasza prezydija ždala na zaproszenie na konferencyju do wczera w wiwtorok. Zasidanie možna było wyznaczty na subotu, nedilu, ponediłok, abo i wiwtorok.

Nakołyb se було stało sia, to po perše bułob ne mynuło try dny bezkoryсно, a po druhe nakołyb wże w ponediłok i w wiwtorok była sprawa kompromisu posunuła sia o stilko wpered, jak czetwer i piatnyciu, to ne bułoby potreby jichaty na seređu do Widnia.

To raz. A po druhe, my znajemo, szczo nasza prezydija jizdyła do Widnia w sprawi akademykiw. A se była sprawa, kotru w sluczaju uhowodowych konferencyj možna було o dwa dny piznijsze połahodyty. *(Przerywania)*.

Otže znowa ne z naszocy storony zajszyła wyna, szczo sprawa tak opiznyła sia. Jak ja wże skazaw, wczera piznym wczером do-

Високій Соїме!

Іменем українсько-руського клубу ставляю внесенє на замкненє нинішнього засідання і визначенє найблизшого засідання на сєреду 7 лютого сєго року.

Внесення на замкнення засідання мають вже свою історію і своє значінє, яких кваліфікувати не хочю; однак здає ся мені, що єсли коли було вказанє і показанє замкнення засідання, то як раз нині, а то із слідуєчих мотивів: дня 27 січня, се єсть перед ти́жнем замкнено засіданє будь то з тої причини, що справа перєговорів поступила наперед. В дійсности так не було, бо як раз иєред ти́жнем справа компромісу стояла в дуже хаотичній ситуації і зовсім вперед не поступила.

Натоміть після справозданя Президії нашого клубу, зложеного нам вчєра пізним вєчером, малл пертрактації вчєра посунути ся так значно наперед, що знайшлись в дуже поважній фазі угодовій.

Не з нашої вини справа компромісу перетягнула ся, бо не з нашої вини визначено конференцію допєрва на четвєр, мимო що щє в суботу замкнено засіданє задля тої цілн.

Суть закиди, що так довга перєрва наступила задля того, що президія нашого клубу їздила до Відня. (Перєрєваня: а так, так!) Ні, не так. (Др. Лєвицкий: одно з другим не має лучности). Зараз відповім на се. Ми знаємо, що наша президія їздила до Відня голювно в справі академиків (J. E. p. Biliński: Ależ tak nie było. *(Przerywania)*).

Добрє, припустім, що ви маєте рацию. Наша президія ждала на запрошенє на конференцію до вчєра в вівторок. Засіданє можна було визначити на суботу, неділю, понєділок, або і вівторок.

Наколиб се було стало ся, то по перше булоб не минуло три днн безкорисно, а по другє наколиб вже в понєділок і в вівторок була справа компромісу посунула ся о стілько вперед, як в четвєр і пятницю, то не булоби потреби їхати на сєреду до Відня.

То раз. А по другє, ми знаємо, що наша президія їздила до Відня в справі академиків. А се була справа, котру в случaju угодових конференцій можна було о два днн пізнійше полагодити. *(Przerywania)*.

Отже знова не з нашої сторони зайшла вина, що справа так опизнилась. Як я вже сказав, вчєра пізним вєчером

wiadały sia my o tim, szczo sprawa piszła wpered, ale my ne mały wże czasu perewesty osnownu dyskusyju. Bo precin ne možlywo wid wczera piznoho wczera do nyini rana u wsich klubach stadyju sprawy rozważyty i peredyskulowaty.

Proszu Paniw! Kołyb mił dechto poperednym wneseniam na zamknienia zasidań prypysuwaty jakyjś charakter demonstracyjnij, szczo nynisznomu naszomu wneseniu nichto takoho charakteru daty ne może.

Nyniszne nasze wnesenie zhladno zamknienie nynisznoho zasidania małyby na ciły stwardżenie, szczo sprawa perehoworiw postupyła napered, szczo wwijeszła w taku fazu, de treba jeji poważno i rozważno traktuwaty i szczo potreba poważniyszoho nastroju i tut w tij Wys. Pałati i poza toju Pałatoju, w ciłij suspilnosti — bo treba daty możnist' szyrszym kruham, szczo by i ony zaniały stanowysko w tij sprawie.

Dumaju, szczo i dla was i dla nas i dla samej sprawy bude korysnijšie, koły kompromis bude opertyj na wsestoronnij opiniji jak najszyrszych kruhiw suspilnosti.

Tak samo i wy Panowe budete mohły gruntownijšie rozważyty kwestyju. Widroczenie zasidania Sojmu na 2 abo 3 dny je wkazane konsekwencyjeju toho, szczo wże try tyżni zasidania Sojmu dla toji samej sprawy widroczuwano.

Widroczenie małyby torżestwennyj charakter, bo bułob i w Sojmi i poza Sojmom dokazom, szczo sprawa znachodyt' sia w takij fazi, na jaku ciła suspilnist' powynna zwernuty uwahu.

Nynisznoho dnia ne rozchodyt' sia wże o ambicyji partyj czy osib, ale rozchodyt' sia o ideju zhody i myra i toj moment należył' pidnesty czerez pryńiatie moho wnesenia.

Dalsze koły wy bez dostatočnoji przyczyny, bo bez widpowidnoho zblyżenia sia storin zhodyły sia na zamknienie zasidania pered tyżnem, to bułoby z waszoji storony łysz konsekwencyjeju zhodyty sia teper na widroczenie zasidania, koły sprawa dijsno postupyła wpered. A koły oden deń konferencyji pry poserednyctwi Namistnyka posunuw sprawu tak znaczo napered, to možna prypustyty, szczo w sledujuczych 3 abo 4 dniach spirni toczky zmenszat' sia do minimum i sprawa bude połahodżena.

Pryńiatie naszoho wnesenia skripyłoby takozh stanovysko pertraktujuczych storin zhladno mandat danyj Namistnykowu do posered-

dowiadali sia mi o tim, szczo sprawa pišla wpered, ale mi ne mali wże času perewesty osnownu dyskusiju. Bo precin ne možlywo wid wczera piznoho wczera do nyini rana u wsich klubach stadyju sprawy rozważiti i peredyskulowaty.

Proszu Paniw! Kołyb mił dechto poperednym wneseniam na zamnienja zasidania prypysuwaty jakyjś charakter demonstacyjnij, to nynisznomu naszomu wneseniu nihto takoho charakteru daty ne może.

Nyniszne naše wnesenie zglyadno zamknenie nynisznoho zasidania mali by na ciły stwardżenie, szczo sprawa perehoworiw postupyła napered, szczo wwijszła w taku fazu, de treba eji poważno i rozważno traktuwaty i szczo potreba poważniyszoho nastroju i tut w tij Wys. Pałati i poza toju Pałatoju, w ciłij suspilnosti — bo treba daty możnist' szyrszym kruham, szczo by i oni zaniały stanowysko w tij sprawie.

Dumaju, szczo i dla was i dla nas i dla samej sprawy bude korysnijšie, koły kompromis bude opertyj na wsestoronnij opiniji jak najszyrszych kruhiw suspilnosti-

Tak samo i wy, Panowe, budete mohły gruntownijšie rozważiti kwestiju. Widroczenie zasidania Sojmu na 2 abo 3 dny je wkazane konsekwencyjeju toho, szczo wże try tyżni zasidania Sojmu dla toji samej sprawy widroczuwano.

Widroczenie małyby torżestwennyj charakter, bo bułob i w Sojmi i poza Sojmom dokazom, szczo sprawa znachodyt' sia w takij fazi, na jaku ciła suspilnist' powynna zwernuty uwahu.

Nynisznoho dnia ne rozchodyt' sia wże o ambicyji partyj czy osib, ale rozchodyt' sia o ideju zhody i myra i toj moment należył' pidnesti czerez pryńiatie moho wnesenia.

Dalsze koły wy bez dostatočnoji przyczyny, bo bez widpowidnoho zblyżenia sia storin zhodyli sia na zamknienie zasidania pered tyżnem, to bułoby z waszoi storony liysz konsekwencyjeju zhodyty sia teper na widroczenie zasidania, koły sprawa dijsno postupyła wpered. A koły oden deń konferencyji pry poserednyctwi Namistnyka posunuw sprawu tak znaczo napered, to možna prypustyty, szczo w sledujuczich 3 abo 4 dniach spirni toczky zmenszat' sia do minimum i sprawa bude połahodżena.

Pryńiatie naszego wnesenia skripyłoby takozh stanowysko pertraktujuczych storin zglyadno mandat danyj Namistnikowi do

nyczenia w dili uhody (*Brawa z ław posłów ruskich*) i bułob takóž świadectwom zrastajuczoho obostoronnoho dowiria. (*Brawa*).
 посередниченя в ділі угоди (*Brawa z ław posłów ruskich*) і булоб також сьвідоцтвом зрастаючого обосторонного довіря. (*Brawa*).

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania.

Ponieważ wnioskodawca zażądał stwierdzenia kompletu — proszę pp. sekretarzy o obliczenie obecnych w Sejmie posłów. (*Po obliczeniu.*) Stwierdzam, że jest obecnych 94 posłów, zatem Izba jest w komplecie.

P. Skwarko postawił wniosek na zamknięcie w tej chwili dzisiejszego posiedzenia.

Kto ten wniosek przyjmuje zechce rękę podnieść (*Mniejszość.*) Jest 8 głosów. Wniosek upadł.

Przystępujemy do porządku dziennego.

(P. **Staruch** Tymotej: Nema żadnoho poriadku dnewnoho! Nema zasidania! Peredowsim reforma wyborcza na stil!)
 (Нема жадного порядку дневного! Нема засідання! Передовсім реформа виборча на стил!)

(*Posłowie klubu ukraińskiego uderzają w pulpity i zaczynają grać na rozmaitych instrumentach, trąbkach, gwizdawkach, czynelach i t. p.*)

Pierwszym punktem porządku dziennego jest pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy wodnej.

Sekretarz p. **Urbański.** Proszę o głos.

Marszałek. Głos ma p. **Urbański.**

Sekretarz p. **Urbański.** Wnoszę, by to przedłożenie odesłać do komisji wodnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacji rzek kanałowych. W zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy posła Pilata ma głos p. **Jahl.** (**alg. 953.**)

Sprawozdawca, członek Wydziału krajowego p. **Jahl.** Wnoszę, by to sprawozdanie odesłać do komisji wodnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o melioracjach. w zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy posła Pilata ma głos p. **Jahl.** (**alg. 954.**)

Sprawozd. członek Wydziału kraj. p. **Jahl.** Wnoszę, by to sprawozdanie odesłać do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok szkolny 1910 11. W zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy posła Pilata ma głos p. **Jahl.** (**alg. 955.**)

Sprawozd. członek Wydziału kraj. p. **Jahl.** Wnoszę, by to sprawozdanie odesłać do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności Wydziału krajowego i Komisji krajowej dla spraw przemysłowych w zakresie popierania przemysłu krajowego i rękodzieł za czas od 1. sierpnia 1910 do 31. października 1911. Sprawozdawca poseł **Jahl** ma głos. (**alg. 956.**)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. **Jahl.** Wnoszę, by to sprawozdanie odesłać do komisji przemysłowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1910. Sprawozdawca p. Jahl ma głos (alg. 957).

Sprawozdawca, członek Wydziału krajowego p. Jahl. Wnoszę na odesłanie sprawozdania tego do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy o obowiązku właścicieli domów w stoł. król. m. Krakowie wybudowania kanałów domowych, połączenia tychże z kanałami miejskimi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie. Sprawozdawca p. Onyszkiewicz ma głos (alg. 958).

Sprawozd. członek Wydziału kraj. p. Onyszkiewicz. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji gminnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zrzeczenia się praw kraju do Morszyzna koło Stryja. Sprawozdawca p. Onyszkiewicz ma głos (alg. 959).

Sprawozd. członek Wydz. kraj p. Onyszkiewicz. Wnoszę na odesłanie sprawozdania do komisji administracyjnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Krzeczunowicza i tow. w sprawie projektów rządowych o podwyższenie projektów rządowych o podwyższenie podatków: osobisto dochodowego, od wódki, piwa, od spadków i uregulowania udziału krajów w tych podatkach. Dla uzasadnienia wniosku ma głos p. Krzeczunowicz. (alg. 960).

P. Krzeczunowicz. Wysoki Sejmie!

Wniosek postawiony na porządku dziennym nie jest niczem innym jak tylko dalszym ciągiem akcji Sejmu, wszczętej już dawno, a zwracającej się ku sanacyi finansów krajowych i zawarowaniu podatkowej kompetencji Sejmu.

Już na ankiecie w roku 1908 delegaci Wydziału krajowego, posłowie Jahl i Milewski wskazywali na potrzebę takiego uregulowania stosunku skarbow krajowych do skarbu państwa, aby kraje mogły mieć udział we wszystkich podatkach, a poseł Jahl wyraźnie akcentował żądanie udziału w dochodach z monopolu tytoniowego, bo monopol jest także podatkiem.

Dnia 2. listopada 1908 uchwalił Sejm przy ustawie finansowej na rok 1909 rezolucję, wzywającą rząd, »aby podwyższył wydatnie udział kraju z przekazać się mających źródeł dochodowych, a w projektowanych ustawach podatkowych, usunął wszystkie przepisy, któreby mogły spowodować uszczuplenie podatkowej kompetencji Sejmu«.

Dnia 16. października 1909. uchwalił Sejm rezolucję: »Sejm zastrzegając się przeciw opieraniu całej akcji, zmierzającej do sanacyi finansów państwowych i krajowych, prawie wyłącznie na podwyższeniu podatku od wódki, domaga się, aby cała podwyżka podatku od wódki była przeznaczoną jak w roku 1901, dla skarbow krajowych«.

Tę samą rezolucję powtórzył Sejm po uchwale finansowej w dniu 16. listopada 1910 przy uchwalaniu budżetu na rok 1911.

Z wyjątkiem wniosku p. Laskowskiego i towarzyszy, postawionego w roku 1909 osobno, dla tego, że sprawa wydawała się nagłą a o budżecie miał Sejm dyskutować dopiero w styczniu, były rezolucje omawiane przy uchwale finansowej.

W tym roku uważali podpisani za wskazane poruszyć sprawę osobnym wnioskiem dla tego, że i w formie i w szczegółach projekty podatkowe jeszcze bardziej zagrażają finansowej autonomii kraju i że rezolucya będzie może więcej szczegółowa, a Sejm może zechce wyrazić swoje zapatrywanie i o szczegółach projektów rządowych.

Zasadniczą jest forma projektów. W jednym projektuje rząd podwyżkę podatku od wódki, w drugim podwyżkę podatku od piwa, w trzecim podwyżkę podatku osobisto dochodowego, a w czwartym pod tytułem »Überweisungen aus Staatsmitteln« pisze: »werden in den Jahren 1912 bis 1917 Zuschüsse aus Staatsmitteln gewährt werden«.

I jakież z tej formy wynik? Po roku 1917 rząd będzie pobierał dalej podatek od piwa i od wódki a krajom nie da nic, bo ustawy o poborze podatków istnieć będą nadal, a ustawa o udziale krajów pozostanie obowiązywać z upływem terminu.

Że to nam grozi, wskazuje dyskusya w komisji budżetowej w roku 1909, gdzie minister Biliński wyraził zdanie, że prawo kraju do udziału w podatku od wódki z ustawy z roku 1901 gaśnie 1. stycznia 1910, a zdanie to poseł Jahl podzielał w mowie swojej z 15. października 1909 w Sejmie. Ale ustawa z r. 1901 zawierała w artykule IV. postanowienie, że ustawodawca ma w ciągu roku 1909 na nowo rozdzielić dochody między kraje i przeważała interpretacya prawna, że skoro ustawodawca obowiązał się do chody na nowo rozdzielić, to musi się przyjąć, że dopóki inaczej wyraźnie nie postanowi, chce milcząco przedłużyć sposób rozdziału w ustawie postanowiony.

W obecnym projekcie podobnej klauzuli nie ma, gdyby więc parlament nie nowego nie postanowił, straciłyby kraje udziały swoje w r. 1917, bo ustawa o rozdziale obowiązywałaby tylko do roku 1917.

Dlatego ze względów zasadniczych podpisani wnoszą, aby Sejm zażądał, by udziały krajów w podatku od piwa oznaczone były w ustawie od podatku od piwa, udziały w podatku od wódki, tak, jak w ustawie o podatkach osobistych oznaczono sposób rozdziału nadwyżki przychodu z tego podatku, aby udziały się nie nazywały darowizną z kasy państwa, ale podatkami z krajów i dla krajów ściąganyymi w miejsce osobnych opłat krajowych, jakie miały kraje (Galicya z ustawy z roku 1890 od 1. lipca 1891).

Projekutowany przez rząd sposób rozdziału między kraje jest wysoce Galicyę krzywdzący. Rozdział dochodów z podatku osobisto-dochodowego zostać ma jak dotąd; Galicya ma w nim udziału tylko około 11.4%. Przy rozdziale dochodu o podatku od piwa postępuje rząd bardzo liberalnie, bo obowiązuje się dopłacić z kasy państwowej tym krajom, któreby otrzymały wedle klucza rozdziałowego mniej niż miały w roku 1911 dochodu z opłat krajowych (Galicya konsumuje tylko 6.83% ogólnej konsumcyi).

Natomiast do rozdzielenia dochodu z podatku od wódki, której Galicya konsumuje około 33%, proponuje rząd różne zastrzeżenia, i tak daje tylko $\frac{6}{7}$ części z nadwyżki przychodu ponad 75 milionów, a gdyby tak obliczone udziały przyniosły więcej niż 60 koron od hektolitra, to tylko po 60 koron od hektolitra. Tu rząd żąda podwójnego zysku. Raz żąda gwarancyi na minimum 75 milionów, mimo, że konsumcyja nie jest równa, w roku 1910 wynosił dochód rządu tylko 70 milionów, w roku 1902 tylko 55 milionów, w roku 1903 58 milionów, w latach 1904, 1905 po 60 milionów, a w przecięciu z ostatnich lat 9 tylko 65 milionów, a drugi raz żąda $\frac{1}{7}$ części z nadwyżki dochodu po nad sumę 75 milionów, ale nadto przepisami o gorzelniach kociołkowych i premiach eksportowych czyni dochód dla krajów iluzorycznym.

Dlatego wnosimy, aby przy rozdziale przychodów z podatku od piwa i od wódki przyjąć dla rządu pewne praecipuum na koszta zarządu, a resztę rozdzielić między skarby państwa i kraju po połowie.

Zasadę tę chce rząd przyjąć przy piwie, niechże więc ją przyjmuje i przy wódce. Zasadą rozdziału sum dla krajów przyznanych z podatku od wódki i piwa konsumcyja, bo słusznem jest, aby każdy kraj dostał to, co sam zapłaci. Zasadę tę przyjął i rząd, ale ją wypaczył przez proponowanie stałego klucza rozdziałowego na cały czas obowiązywania ustawy. Klucz ten krzywdzi Galicyę przy wódce, bo przyznaje praecipuum i innym krajom i jako obliczony w r. 1899 nie może być miarą rzeczywistej dzisiejszej konsumcyi; ale krzywdzenie Galicyi przy piwie jest dla każdego nawet laika widocznem, bo konsumcyja wynosiła dlatego tylko tak mało 6.83%, że monopole propinacyjne uniemożliwiały konkurencyę browarom. Już w r. 1911 konsumcyja wzrosła i dalej wzrastać będzie, nie można więc godzić się na klucz 6.83%, lecz trzeba stać przy zasadzie rozdziału podług rzeczywistej konsumcyi. Klucze proponowane mogły by służyć tylko za podstawę do udzielania zaliczek z zastrzeżeniem korektury późniejszej w miarę rzeczywistych wyników konsumcyi.

Żądanie udziału w dochodach z podatków od spadków i darowizn nie potrzebuje żadnego motywowania, jako konsekwencyja żądania udziału we wszystkich podatkach, przyczem należy zastrzedz Sejmowi odpowiedni wpływ na wymiar podatku.

Omawiając stronę finansową, przejdę zaraz do punktu drugiego wniosku, o ile dotyczy projektu ustawy o podatku od wódki.

Ostrzejszy dla gorzeli kociołkowych projekt p. Korytowskiego łagodnieje u dr. Bilińskiego. Teraźniejszy projekt nie zawiera już żadnych obostrzeń dla gorzeli kociołko-

wych i uchyla dawne ograniczenie sumaryczne dla premii eksportowych. Cały projekt wydaje się liberalniejszym, ale przyczyną tej liberalności jest okoliczność, że kosztów nie ma ponieść skarb państwa, lecz tylko skarby krajowe. Skarb państwa chce sobie zapewnić 75 milionów, a w nadwyżce jest już nieinteresowany. Sejm jest interesowany w tem, aby ograniczyć sumę premii eksportowych, by powiększać korzyści, jakie z upustów podatków mają gorzelnie kociołkowe, aby ich nie zachęcać do powiększania produkcji i w tem, aby skarb państwa połowę ryzyka ponosił.

Gdyby dla premii eksportowych nie było ograniczenia, mogłoby powstać wiele fabryk spekulujących na premie i mógłby się trafić rok dobrej konjunktury eksportowej takiej, że kilkadziesiąt milionów koron poszłoby na premie, a kraj nie tylko nie dostałby nowego dochodu, ale dostałby mniej niż ma dotąd. Dlatego wnioskodawcy żądają, aby ograniczyć odpowiednio do spodziewanego przeciętnego eksportu sumę premii eksportowej w ten sposób, aby w roku, w którym skarb wypłaci więcej tytułem premii, niż sumę ustaloną, żądał zwrotu nadwyżki od gorzelní w stosunku do produkcji wódki niekontyngentowej.

Przy ustalaniu klucza repartycji, należałoby poczynić pewne ulgi dla gorzelní rolniczych, bo te mało produkujące i daleko od środków komunikacyjnych położone gorzelnie, korzystają z eksportu w mniejszej mierze, niż fabryki, za to możnaby znacznie podwyższyć klucz repartycji dla nowych gorzelní fabrycznych, aby nie zachęcać do zakładania nowych fabryk, jedynie na premie eksportowe spekulujących.

Niezmiernej wagi dla efektu finansowego projektu jest należyte uregulowanie kwestyi gorzelní kociołkowych. We Francyi gorzelnie kociołkowe sprawiły, że dochód z podwyżki podatku jest minimalny a Niemcy mają dochód dlatego, że należycie ograniczyły te gorzelnie. Z porównania tablic I. i XIV. przedłożenia widać, że gorzelnie opodatkowane podatkiem od produkcji, produkują średnio około siedm razy więcej wódki, niż ilość opodatkowana. Naprzykład: podwyższenie produkcji gorzelní opodatkowanych pauszalnie za rok 1908/9 o 9.084 hektolitrow opodatkowanych, powoduje obniżenie konsumcyi wódki opodatkowanej podatkiem konsumcyjnym o 67.583 hektolitrow; natomiast zmniejszenie produkcji gorzelní opodatkowanych pauszalnie o 3.641 hektolitrow w r. 1909/10 powoduje podwyższenie konsumcyi wódki opodatkowanej podatkiem konsumcyjnym o 18.783 hektolitrow. Z tego wynika, że Skarb Państwa stracił na podatku z powodu gorzelní kociołkowych w r. 1908/9 przy opodatkowanej produkcji 22.429 hektolitrow około 14 milionów przy stopie podatku 90 koron; straciłby około 22 milionów, przy stopie podatku 140 koron, gdyby produkcya się nie powiększyła, a strata może być kilkakrotnie większa, jeżeli gorzelnie kociołkowe przy zwiększonej protekcji podatkowej podwoją lub potroją produkcję.

Zysk średni gorzelní kociołkowych wynosi na hektolitrze opodatkowanym około sześciu hektolitrow nieopodatkowanych, czyli przy stopie podatku 90 koron około 540 kor. na jednym hektolitrze opodatkowanym. (Część gorzelní ma zysk większy, inne zaś mniejszy). Przy stopie podatku 140 koron zysk ten wyniesie już średnio około 840 koron. Można przyjąć jako pewnik, że przy tak szalonej protekcji wroźnie, nie mając żadnych czasowych ograniczeń, produkcya gorzelní nowych, wskutek czego kraje nie dostałyby żadnej nadwyżki przychodu ale mogłyby dostać nawet mniej, niż dotąd mają z podatku od wódki. Niebezpieczeństwo byłoby tem groźniejsze, gdyby skarb państwa nie był interesowanym finansowo w całej sprawie.

Tem motywowany jest wniosek, aby unormować produkcję gorzelní kociołkowych, ustalić dla nich produkcję normalną, ustalając jako czas produkcji z ostatniego dziesięciolecia i podwyższając dla produkcji normalnej normy pauszalowania tak, aby zysk gorzelní tych na podatku nie był efektywnie większy niż dotąd.

Dla nadwyżki produkcji »Ueberbrand« należy ustanowić normy wydajności spirytusu tak powiększone, aby gorzelnie przy nadwyżce produkcji już nie miały żadnego opustu podatku. Jeśli motywa rządowe twierdzą, że ustanawianie skali progresywnej za wiele pracy przyczyni organom skarbowym, to można zauważyć, że ustanawianie norm w § 38 A zamiast czterokrotnej sześciokrotnej, B zastąpienie trzykrotnej, czterokrotnej, pięciokrotnej, sześciokrotną, ośmiokrotną i dziesięciokrotną, nie przyczyni wiele pracy organom skarbowym a jeszcze zostawi gorzelniom kociołkowym zysk bardzo znaczny, mniej więcej tyle, co dotąd efektywnie. Tak samo postanowienie, że normy z § 40 obowiązują tylko dla produkcji normalnej, a mają być podwojone dla nadwyżki produkcji normalnej, nie obciążą pracą organów skarbowych, a zapobieże powiększaniu produkcji.

Także tworzenie nowych gorzeli kociołkowych powinno być ograniczone w sposób podobny, jak ograniczono możność powstawania nowych gorzeli rolniczych w artykule 8 w regulatywie.

A nie jest to sprawa małej wagi, bo już w roku 1908/9 było w ruchu 50.083 gorzeli kociołkowych, które opodatkowały 22.429 hektolitrow, co czyni efektywnie około 157.000 hektolitrow, a nadto było 73.223 gorzeli chłopskich, które wyprodukowały wódkę wolną od podatku w ilości obliczonej na 19.211 hektolitrow, a faktycznie przeszło dwa razy więcej.

W Tyrolu i Dalmacyi mają chłopi przywilej wolnego od podatku wyrobu wódki po 112 litrow, a w Morawach, Austrii niższej i wyższej, w Salzburgu, Styryi, Krainie, Karyntyi i Pobrzerzu po 56 litrow rocznie na każdą rodzinę.

Ten przywilej nadany, gdy podatek wynosi 6-50 zł. od hektolitra, nie jest racjonalnym przy podatku 140 koron od hektolitra, bo przecież nie jest sprawiedliwym, aby chłopi w Galicyi, Czechach, Śląsku i Bukowinie płacili podatek konsumcyjny po 140 koron od hektolitra, a chłopi innych krajów nie. Ze względów finansowych należy ten przywilej zaraz wykupić, gdyby jednak rząd tego przeprowadzić nie mógł, należy przyznać ten przywilej także i chłopom w Galicyi, bo niesłusznem jest, aby chłopi jednych krajów byli protegowani kosztem chłopów innych krajów.

Rząd proponuje w § 50 znaczne opusty podatku dla gorzeli kociołkowych opłacających od rzeczywiściej produkcji. Tu znowu wobec braku jakichkolwiek ograniczeń zachodzi obawa powstawania gorzeli dużych, produkujących kilkaset hektolitrow przy opuszczeniu podatku po 35, 42 względnie 45 koron na hektolitrze. Należy więc koniecznie i to za wzorem pruskim ustanowić maximum produkcji protegowanej na 10 hektolitrow, z wyjątkiem tych kilku gorzeli, które dotąd produkowały więcej, a którym można przyznać przeciętną produkcję z ostatnich lat 10. W roku urodzaju owoców mogą gorzelnie zwiększyć produkcję i bez protekcyi, bo produkując towar lepszy niż zwykły, mogą wódkę spieniężyć.

Ustalenie sumy premij eksportowych i ograniczenie gorzeli kociołkowych, uważamy za konieczne, jeżeli ustawa ma dać efekt finansowy taki, jakiego się spodziewać mamy prawo.

Przy podatku osobisto-dochodowym projekt małej, niby nieznaczającej zmiany w § 220 i projekt przyznania władzom prawa żądania okazania ksiąg gospodarczych i handlowych także w postępowaniu karnem, uważamy za próbę ominięcia komisji apelacyjnej, więc za zamach przeciw zastrzeżonemu w § 24 statutu krajowego współdziałającemu i nadzorującemu wpływowi Sejmu na wymiar podatku.

Wpływ ten Sejmu powinien być unormowany w każdej ustawie podatkowej; w ustawie o podatkach osobistych unormowany jest w ten sposób, że Sejm wybiera połowę członków komisji apelacyjnej, a ustawa mówi, że o rekursach rozstrzyga komisya rekursowa, względnie apelacyjna.

Tymczasem nowy projekt uzupełnić chce § 220. postanowieniem, aby już komisya szacunkowa przed przedłożeniem rekursu komisji apelacyjnej, usuwała błędy w postępowaniu wymiarowem. A jak to w praktyce wygląda? Komisya szacunkowa oceniła dochód podatnika na podstawie § 214. na 100.000 K., dowiedziawszy się, że ów podatnik wydał tyle z kapitału na życie i że to komisya apelacyjna od obliczonej od opodatkowania sumy potrącić musi, reasumuje swą uchwałę i postanawia na podstawie § 214. 100.000 K., po uwzględnieniu zużycia kapitału. O pierszej uchwale komisya apelacyjna się nie dowiaduje, a trybunał administracyjny orzeka, że czynność komisji szacunkowej była wprawdzie nielegalną, została jednak ulegalizowaną uchwałą komisji apelacyjnej. Ów nielegalny sposób postępowania chce nowy projekt uczynić legalnym, a celem jedynym jest uchylenie z pod oceny komisji apelacyjnej wymiaru pierwszego i umożliwienie inspektorom podatkowym podsuwanie motywów innych, niż te, które były przy pierwszym wymiarze dla komisji decydującemi.

Prowadzenie dowodu z ksiąg jest dla stron bardzo uciążliwym i trudnym a czasem i nie możliwym, bo nie każdy adwokat, lekarz czy przedsiębiorca może księgi okazać. Komisya apelacyjna, złożona w połowie z członków przez Sejm wybranych może skrupulatniej ocenić okoliczności, podane przez podatnika, których okazaniem ksiąg dowiesć nie może i ma więcej znajomości rzeczy dla ocenienia dowodu, niż inspektor podatkowy, który, nie znając wymogów gospodarczych i handlowych, może niejedno kwestyonować, co na kwestyonowanie nie zasługuje.

Podług projektu rządowego, który chce przyznać prawo żądania okazania ksiąg gospodarskich i handlowych także i władzom przy postępowaniu karnem, będzie mógł oddział podatkowy starostwa anulować każdą uchwałę komisji apelacyjnej, w ten sposób, że po uchwale komisji apelacyjnej wdroży postępowanie karne i zażąda okazania ksiąg. W razie nieokazania ksiąg wymierzy podatek dodatkowy w drodze kontumacyi, a w razie okazania ksiąg wynajdzie jakiś kruczek, aby dowód unieważnić i wymierzyć podatek, jaki zechce, bo przy postępowaniu karnem już nie komisye, ale zwykle władze podatkowe mają prawo wymierzania podatku dodatkowego. Ponieważ przeprowadzenie dowodu z ksiąg wogóle jest niemożliwym, bo tak ciężkiej pracy wszystkie organa skarbowe nie podolają, jestem zdania, iż celem tego projektu jest tylko chęć tworzenia więcej wypadków dowolnego wymiaru podatków w drodze kontumacyi, dlatego nie jestem zwolennikiem przyznania władzom tego prawa. Jeżeli ma być to prawo przyznane, to można je przyznać tylko i wyłącznie komisjom apelacyjnym, bo nie można dozwolnić, aby żądanie ksiąg było tylko sposobem obchodzenia uchwał komisji apelacyjnej, więc zamachem na autonomię podatkową Sejmu, na zastrzeżony w § 24. statutu krajowego współdziałający i nadzorujący wpływ Sejmu na wymiar podatku.

Podwyższając podatek od spadków mimo, że na spadkobierców w linii prostej nie nakłada wcale podatku spadkowego, ustawa cesarstwa niemieckiego postanawia znaczne ulgi dla rolnictwa i dla tych, którzy dziedzicząc nieruchomości, nie mają potrzebnej gotówki na zapłacenie podatku. Gdzie niema gotówki, pozwala ustawa niemiecka rozkładać podatek na lat 10 bez procentu i nie zezwala na wystawienie nieruchomości na licytację za podatek. Jeśli podatek nowy spadnie na rodziców lub rodzeństwo przed upływem lat 5, nie ma być wcale ściągany, a jeżeli spadnie po upływie lat 5, lecz przed upływem lat 10, ma być ściągany tylko w połowie. Podobnych przepisów mamy prawo żądać ze względu na gospodarstwo krajowe tem bardziej, że w Austrii także i dzieci obowiązane są płacić podatek spadkowy. Taki przepis, że wydawanie dekretu dziedzictwa przez sąd zależnem jest od wymierzenia przedtem podatku, należy uchylić, bo nie można czynności sądu czynić zależną od tego, czy urzędnik podatkowy zechce prędzej lub później wymierzyć podatek.

Projektując bardzo znaczne podwyższenie podatku od spadków, nie projektuje jednak rząd żadnych ulg w wypadkach, gdzie zapłacenie podatku mogłoby zachwiać egzystencję spadkobiercy i utrzymuje w części zniżoną, przestarzałą i niesprawiedliwą osobną opłatę od nieruchomości. Jeżeli opłata ta w chwili wprowadzenia jej była znośną, bo, gdy szacowano gospodarstwo chłopskie 5 morgowe na 500 złr. a folwark 400 morgowy lub dom dwupiętrowy na 20.000 i nieruchomości nie były obdłużone, a dochód wynosił 7 do 8 procent, to zapłacić 15 koron, względnie 600 koron nie przedstawiało większych trudności. Teraz jednak, gdy to gospodarstwo chłopskie oszacowane bywa na 10.000 koron, a folwark lub dom na 400.000 koron, a te nieruchomości są bardzo obdłużone, to zapłacenie oprócz podatku od spadku jeszcze i osobnej należitości od całej wartości nieruchomości bez potrącenia długów intabulowanych jest ciężarem, nieraz przekraczającym możność podatnika. Jest nadto osobnem obciążeniem Galicji dlatego, że w Galicji 77 43% sumy spadków stanowią nieruchomości i że nieruchomości są w Galicji bardzo obdłużone.

W dalsze szczegóły w motywowaniu wniosku wchodzić nie mogę; będzie to rzeczą komisji i dlatego stawiam wniosek formalny: Ze względu na to, że w roku 1909 podobny wniosek p. Laskowskiego był przekazany do komisji budżetowej, proszę także o odesłanie mego wniosku do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza i tow. w sprawie budowy gmachów na umieszczenie urzędów i zakładów państwowych w Galicji. Do uzasadnienia wniosku ma głos p. Merunowicz.

P. Merunowicz. Wysoki Sejmie!

Sprawa, poruszona w moim wniosku, nie poraz pierwszy przychodzi pod obrady Wysokiego Sejmu.

Pierwszy raz postawiłem w tej sprawie wniosek przed ośmiu laty tj. w roku 1904 i ponawiałem go też kilkakrotnie przy sposobności.

Został on przez Wysoki Sejm przychylnie załatwiony, a także czynniki inne do których się w tej sprawie odnosiłem, sprawę tę popierały.

Szczególnie śp. namiestnik hr. Potocki gorąco się sprawą budowli eraryalnych w naszym kraju zainteresował, i na moją prośbę polecił wszystkim władzom zbierać materiały, ażeby wykazać, jakie są w tym względzie w kraju potrzeby. Wykazy te złożone są w Banku krajowym. Dotąd jednak nie miał nasz kraj organu, któryby budową gmachów na umieszczenie urzędów i zakładów państwowych mógł się zająć na szerszą skalę. Teraz mamy taki organ w Banku przemysłowym. Do niego też zwróciłem się z memoryałem i według oświadczenia Dyrekcyi, zamierza ten zakład sprawą budowy gmachów rządowych w kraju naszym zająć się najgorliwiej.

W tej też myśli wznawiam obecnie w Wysokim Sejmie odnoszący się do tego przedmiotu wniosek, ażeby uchwała Wysokiego Sejmu dodała Bankowi przemysłowemu zachęty i podniety do śmiałej, nie małodusznej pracy.

Pod względem formalnym proszę o przekazanie tego wniosku do sprawozdania komisji bankowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Tertila i tow. o zmianę postanowień ustawy z dnia 20. grudnia 1905 Dz. u. kr. Nr. 11/6 co do sposobu nakładania i ściągania opłat szynkarskich (**alg. 962**.)

Do uzasadnienia wniosku ma głos p. Tertil.

P. Tertil. Wysoki Sejmie!

Przystępuję do omówienia jednej z dotkliwszych bolączek obecnej doby.

Jakkolwiek Sejm przechodzi ciężkie chwile, nie wolno mi zbyć milczeniem tej sprawy bo jestem zdania, że nawet w tym okresie nie powinny ucierpieć najważniejsze sprawy ekonomiczne.

Byłoby nonsensem, gdyby w rodzinie, w której ojciec jest chory, zapomniano o chlebie codziennym dla dzieci, dlatego zaraz na pierwszym posiedzeniu obecnej sesji poruszyłem sprawę dotychczasowego, mojem zdaniem, błędnego i niesprawiedliwego ściągania opłat szynkarskich.

Dotychczas odbywa się to w sposób unormowany ustawą z 20/12 1905 Dz. u. kr. Nr. 11/6 i rozporządzeniem wykonawczem z 14/9 1910 Dz. u. kr. l. 183.

Galicja była zawsze w jakiś szczególny sposób traktowaną. Przy zaprowadzeniu procedury cywilnej mieliśmy osobne postępowanie wedle ustawy zachodnio-galicyskiej: kodeks cywilny zaprowadzono najprzód w Galicji sposobem próby. Miała Galicja swoją odrębną, nie najszcześniejszą dolę propinacyi, miała odrębną ustawę o opilstwie, a i teraz po zniesieniu prawa propinacyi, po zaprowadzeniu rzekomej wolności w przemyśle mamy na tem polu odrębności, co do których nie chcą wierzyć przedstawiciele innych krajów monarchii, żeby tego rodzaju stosunki były możliwe.

Kiedy zniesiono znaczną część szynków i zaprowadzono po wszystkich miejscowościach rodzaj numerus clausus, doczekał się stan szynkarski tego, iż nie liczone się wcale z dolą licznych jednostek, i ich rodzin, że nie pozostawiono ich w używaniu chleba do śmierci, że nie dano im za odebrane zajęcie żadnych rekompensat. Ten stan smutny pogorszył się bardzo przez pokątne szynkarstwo, które po odebraniu uprawnień musiało się zagnieździć, szynkarze zaś sami mają do walczenia z konkurencją i drobną sprzedażą rafinerów, którzy tłumnie dowożą piwo wprost do konsumentów, a zamiast 5 litrów sprzedają 5 flaszek po jednym litrze.

Rozumiem, że i Gminy i Starostwa i Namiestnictwo miały wielkie trudności przy załatwianiu spraw o koncesye, to jednak nie zmienia stanu rzeczy, jaki obecnie się wytworzył, skutkiem którego blisko $\frac{2}{3}$ dotychczasowych pracowników tego zawodu pozostało bez chleba. Było to już nie zdziesiątkowanie lecz gruntowne przetrzebienie.

Dalszą klęską dla tego stanu, wprost żywiołową, jest niesprawiedliwość, jaka nie była niewątpliwie intencją ustawodawców, ale wkradła się w zastosowanie ustawy.

Ponieważ pobieranie opłat sposobem kontyngentu i sposobem szacunku, jak świadczą liczne fakta, jest zawsze albo przeważnie dowolne, więc nie ulega już dziś dla nikogo wątpliwości, że ten przepis ustawy wymaga zmiany. Leży to zarówno w interesie kraju i jego skarbu, jak i w interesie sprawiedliwego traktowania uprawnionych i także w interesie konsumentów, na których kieszeń podobna niesprawiedliwość pośrednio oddziaływa.

Dlatego zwracając uwagę na potrzebę reformy licznych sposobów, jakie w ostatnich czasach proponowano, oświadczam się za najpraktyczniejszym a mianowicie zatym, żeby opłaty pobierano odpowiednio do ilości konsumpcji a może to najpraktyczniej nastąpić w formie dodatku do podatku państwowego od napojów.

Pod względem formalnym wnoszę, ażeby wniosek ten odesłano do komisji administracyjnej, która ma go załatwić w porozumieniu z komisją budżetową.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. *(Większość)*. Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Schätzla i tow. w sprawie budowy gmachu na pomieszczenie żeńskiego seminarium nauczycielskiego w Brzeżanach. **(alg. 963)**.

Celem uzasadnienia wniosku ma głos p. Schätzel.

P. Schätzel. Wysoki Sejmie!

Sprawa, którą poruszam ma znaczenie nietylko lokalne, lecz ogólnie krajowe. Nie potrzebuję zapewniać, że pod względem ilości szkół średnich jesteśmy przez Rząd po macoszemu traktowani, każdą nową placówkę z trudnością zdobywamy, a mimo to Rząd przy każdej sposobności stara się ciężar kosztów założenia przenieść na gminę, w której zakład ma powstać.

Urządza się między miastami i miasteczkami formalnie licytację co do wysokości świadczeń, a miasta nieogłębnie ulegają tej akcji i prześcigają się w ofertach niepomnie na skutki przyjętego zobowiązania. Jest to rzecz niemoralna i niesłuszna, bo miasta nasze są już dosyć przeciążone tymi ciężarami, jakie ustawa na nie nakłada i nie są w możności wyręczać nadto państwo w jego obowiązkach.

Stan ten absolutnie cierpiącym być nie powinien.

Podobny wypadek miał świeżo miejsce z założeniem seminarium żeńskiego w Brzeżanach.

Po wieloletnich zabiegach kraju zdecydował się Rząd założyć nowe seminarium nauczycielskie żeńskie we wschodniej Galicyi.

Jakkolwiek opinia kraju oświadczyła się za wyborem Brzeżan na seminarium żeńskie i wprost uważała tę miejscowość, jako jedyną odpowiednią, mimoto przed otwarciem tej szkoły, rząd rozpisał cały szereg ofert do miast i miasteczek, w których zakład ten był możliwy do uwzględnienia i zażądał zmian, przekraczających wprost siły tych gmin. Nieogłębne gminy brały udział w tej licytacji ofertowej; do nich należały także Brzeżany.

Zażądano wolnego gruntu pod budowę Zakładu i ogród doświadczalny, funduszków na urządzenie wewnętrzne całej szkoły, stałego dostarczania darmo oświetlenia i opału oraz przeistoczenia budynku gminnego na cele szkoły, a to na czas nieograniczony, wreszcie oddania go darmo na te cele do czasu wybudowania własnego gmachu przez Rząd.

To, co gmina dotychczas ofiarowała i oddała przekracza wysokość 70.000 kor. Gmina nie chce rewindykować tej ofiary, ale nie może nadal ponosić tych kosztów, ponieważ wartość użytkowa przekracza sumę 10 do 12.000 kor., co jest stanowczo za wysokie, gdyż stanowi 20% dodatku. Jeśli się tedy zważy, że gmina opłaca już 75% i że będzie musiała nadal je ponosić, to niepodobna wymagać, aby tak znaczne ofiary ponosiła za Państwo.

Z tych powodów wnoszę *(czyta)*.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby niezwłocznie przystąpił do wybudowania gmachu własnego na umieszczenie Seminarium żeńskiego w Brzeżanach a do chwili wybudowania ponosił koszt użytkowania gmachu przez gminę brzeżańską do użytku sobie oddanego.

Pod względem formalnym upraszam o odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. *(Większość)*. Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Schätzla i tow. w sprawie przyznania miastom: Brzeżany, Gorlice, Jaworów i Wadowice dotacyi z powodu ubytku w dochodach z prawa propinacyi. **(alg. 964)**.

Głos ma p. Schätzel.

P. Schätzel. Wysoki Sejmie!

Przy sposobności uchwalenia krajowej subwencji dla miast, które były właścicielami prawa propinacyi, upomniały się również miasta w liczbie czterech, a to Brzeżany, Gorlice, Jaworów i Wadowice o przyznanie im również subwencji odpowiedniej, opierając swe żądania na tym stanie rzeczy, że one również opędały stale swe budżety dochodami z prawa propinacyi, które wydzierżawiały pod dogodnymi warunkami, a dochody te tracą i że mają równe prawo do pomocy kraju, jako należące do wspólnej organizacyi z r. 1889, gdyż równe mają obowiązki kulturalne.

Sejm na posiedzeniu 11/11 1905 uznał konieczność zaradzenia potrzebie tych miast i polecił zbadanie położenia tych miast.

Wydział krajowy sprawdził słuszność pretensyi tych miast, gdyż w sprawozdaniu z d. 7/12 1909 stwierdził nagły ubytek dochodów zostający w łączności ze zgaśnięciem prawa propinacyi; ubytek ten stanowi dla Brzeżan n. p. 35.000. czyli 70% dodatku do podatków.

Komisya budżetowa wyraziła w załatwieniu tego przedłożenia swą opinię, że miasta te znalazły się w trudnem położeniu i uznała potrzebę dania pomocy, lecz wyszukała sposób, który okazał się niewykonalnym.

Oto komisya doradza przyznania gminom tym wyższych opłat konsumcyjnych od trunków; tymczasem Rząd centralny położył granice wysokości opłaty od wódki i piwa i przyznał je dla wszystkich miast na równi.

Miasta te nie mogły zatem znaleźć pokrycie swego niedoboru z tego źródła i mamy wobec tego cały ogół miast, które pobierają obfite subwencye krajowe, kapitał indemnizacyjny i opłaty konsumcyjne i parę miast wydziedziczonych, które ograniczone są na swe dzisiejsze dochody tylko z tych opłat.

Dla porównania położenia tych miast naprowadzę n. p. miasta Brzeżany i Złoczów zbliżona cyfra ludności, choć Brzeżany mają o 1.000 ludności więcej.

Złoczów dostaje od kraju subwencji 60.000 K rocznie, otrzymał kapitał 100.000 K a z opłat konsumcyjnych pobiera jeszcze o parę tysięcy więcej od Brzeżan.

Tymczasem Brzeżany należące do ordynacyi z r. 1889 mają zupełnie te same ciężary i obowiązki do spełnienia jak Złoczów. Już w ciągu roku odezwały się następstwa tego położenia w Brzeżanach, bo miasto pozbawione majątku, musiało się uciec do podwyższenia dodatków do podatku i podniosło je do wysokości 75% pomimo, że wyrzuciło z budżetu cały szereg ważnych, bo kulturalnych wydatków.

W kraju niepowinni być uprzywilejowani i zapoznani, interes kraju wymaga, aby w całym społeczeństwie panowało równomierne prawo, bo przez upadek jednych kół społecznych muszą cierpieć inne, musi cierpieć na tem kraj cały.

Wobec tego wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: miastom Brzeżany, Gorlice, Jaworów i Wadowice przyznaje się dotacje z funduszów krajowych w stosunku sprawdzonego ubytku w dochodach z prawa propinacyi.

Pod względem formalnym proszę o odesłanie tego wniosku do komisyi budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Styły i tow. w sprawie wyłączości górniczych (**alg. 965.**)

Głos ma p. Styła.

P. Styła. Wysoki Sejmie!

Nie myślę szeroko rozwodzić się nad gospodarką ekonomiczną naszego kraju, ale mimo woli muszę wspomnieć, że Galicya nie miała nigdy rządów dbałych o dobro ekonomiczne kraju i jego ludności.

Dlatego też widzimy na każdym polu ekonomii ogromne zaniedbanie, pomimo, że warunki do poprawienia bytu ludności i kraju są pomyślne. Mamy nadmiar ludności, która nie znajdując pracy u nas, musi szukać zarobku poza granicami kraju i tam swoją pracą wzbogacać naszych wrogów.

Ziemia nasza pod każdym względem nadaje się do wyżywienia ludności, kraj ten zamieszkującej, byle postarać się o poprawę jej samej przez drenowanie, czy też wprowadzić umiejętną hodowlę bydła, nierogacizny oraz wogóle wprowadzać inne ulepszenia. Jeśli zaś sięgniemy do wnętrza tej ziemi, to możemy mieć ogromne skarby, które nie tknięte nie przynoszą też żadnego pożytku. Obcokrajowcy, rozumiejąc lepiej wartość tych skarbów, zabierają je na swoją wyłączną korzyść! Aby temu zapobiedz stawiali niektórzy posłowie, którym dobro kraju leży na sercu, — od szeregu lat wnioski, zmierzające do uregulowania wyłączności górniczych na korzyść kraju. Mimo to sprawa ta ogromnej dla kraju doniosłości nietylko nie została pomyślnie załatwioną, ale nie weszła nawet na tory właściwe.

A przecież wszyscy członkowie tej Wysokiej Izby są przekonani o tem, że zaniebdanie tej sprawy pociąga za sobą wprost nieobliczalne szkody; gdyż przez oddawanie naturalnych skarbów ziemi naszej zabija się w zarodku przemysł, który może w przyszłości świetnie się rozwinąć i dać utrzymanie setkom tysięcy ludzi, potrzebujących zarobku.

Chcąc nareszcie położyć tamę temu zaborowi skarbów naszej ziemi przez wrogie krajowi naszemu żywioły, a tem samem umożliwić i dać podstawę do rozwoju przemysłu krajowego, koniecznem jest spowodowanie zmiany ustawy górniczej w tym kierunku, ażeby umożliwić krajowi wykorzystanie tych skarbów.

Sprawa ta jest zbyt znana i pilna, bym się nad nią dłużej rozwodził, — upraszam jedynie o życzliwe jej traktowanie. Pod względem formalnym proszę o odesłanie tego wniosku do komisji górniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Jedynaka i tow. w sprawie opodatkowania Towarzystw asekuracyjnych na rzecz ochotniczych straży pożarnych (**alg. 966.**)
Głos ma p. Jedynak.

P. Jedynak. Wysoki Sejmie!

Z początku powstania ochotniczych straży pożarnych tj. przed 40 laty, rozwój tych organizacyi był bardzo powolny. Dopiero w ostatnich 10 latach, zaczęły instytucje te rozwijać się bardzo szybko i pomyślnie, a ruch ten ogarnął nietylko miasta i miasteczka ale i wsi. Nikt zaś nie zaprzeczy dzisiaj potrzeby zorganizowania i pomocy dla obrony pożarnej w gminach wiejskich.

Gminy te są w tym stopniu przy wybuchu pożaru narażone na straty, a to dlatego, że wszelkie zlokalizowanie pożaru jest utrudnione, ponieważ nie ma po gminach zorganizowanych straży ochotniczych. Przyczyna tego braku organizacyi leży w tem, że brak jest funduszków gminnych we wsiach i miasteczkach i dlatego nie można należycie uposażyć w rekwizyta straży pożarnej. Obecnie subwencje towarzystw asekuracyjnych są w bardzo szczupłej mierze udzielane i niewiadomo czem się kierują te towarzystwa asekuracyjne, ale dość, że są straże pożarne przez towarzystwa asekuracyjne tak krajowe jak i pozakrajowe po macoszem traktowane.

Z chwilą opodatkowania towarzystw asekuracyjnych stworzyłoby się fundusz, z któregoby gminy i miasteczka mogły czerpać na sprawienie rekwizytów straży pożarnej. Opodatkowanie towarzystw istnieje nietylko na Bukowinie lecz i Ślązku, Czechach i Dolnej Austrii. Dlatego należy nałożyć 2% podatek na towarzystwa asekuracyjne od płaconej premii, to chyba towarzystw tych nie obciąży a dopomoże do zorganizowania straży pożarnych.

Pod względem formalnym proszę o odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej do załatwienia w porozumieniu z komisją administracyjną.

Marszałek. Jest wniosek formalny do odesłania tego wniosku do komisji budżetowej do załatwienia w porozumieniu z komisją administracyjną.

Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie petycji nauczycieli i nauczycielek, wdów i sierót po nauczycielach — o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie lub podwyższenie emerytury względnie pensyi wdowiej, o przyznanie dodatków pięcioletnich, o przyznanie datków na wychowanie

sierót a wreszcie o jednorazowe zasiłki. Sprawozdawca p. Michałowski ma głos. (alg. 967).

Sprawozdawca p. Michałowski (*zaczyna czytać sprawozdanie*).

Sekretarz p. Urbański. Wnoszę uwolnienie p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Michałowski (*czyta*).

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wszystkie powyż wymienione petycje odstępuje się Wydziałowi krajowemu z wezwaniem:

a) aby petycje o jednorazowe zasiłki i dary z łaski, po zasięgnięciu opinii odnośnych Władz załatwił we własnym zakresie a ewentualnie przesłał Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia przy rozdziale zapomóg z funduszków na ten cel przez Sejm uchwalanych i Radzie szkolnej krajowej do rozporządzenia przekazanych;

b) aby petycje o przyznanie datków na wychowanie sierót po zasięgnięciu opinii odnośnych władz jak najrychlej wedle możliwości przychylnie we własnym zakresie załatwił i z poczynionych w tym względzie zarządzeń przedłożył Sejmowi sprawozdanie;

c) wreszcie aby petycje w sprawie policzenia lat służby, przyznania lub podwyższenia emerytury względnie pensji wdowiej, jakoteż petycje dotyczące przyznania dodatków pięcioletnich, przesłał Radzie szkoln. kraj. do zaopiniowania, a po otrzymaniu opinii rozpatrzył je i przedłożył na następną sesję sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami;

d) w końcu, aby petycje, które w poprzednich latach nie uzyskały poparcia ze strony c. k. Rady szkolnej krajowej, względnie sejmowej Komisji szkolnej i przez Sejm nie zostały uwzględnione, zwrócił bezpośrednio petentom.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje sprawozdanie Komisji szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 20. września 1910 L. 111.861/910 w przedmiocie petycji nauczycieli i nauczycielek tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, przyznanie względnie podwyższenie emerytury, pensji wdowiej, dodatków pięcioletnich i t. p. Sprawozdawca p. Michałowski ma głos. (alg. 968).

Sprawozdawca p. Michałowski (*zaczyna czytać sprawozdanie*).

Sekretarz p. Urbański. Wnoszę uwolnienie p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosków komisji.

Sprawozdawca p. Michałowski (*czyta*).

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

1. Wandzie Tertilówniej (p. 37), emerytowej nauczycielce, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 1. września 1879 do końca lutego 1882 i podwyższa odpowiednio emeryturę, począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

2. Cypryanowi Dobrawskiemu (p. 6) przyznaje Sejm w drodze łaski szósty dodatek pięcioletni począwszy od dnia 1. stycznia 1911 roku.

3. Stanisławowi Strzeszyńskiemu (p. 9), kierownikowi szkoły miejskiej w Stryju, wlicza Sejm w drodze łaski, uwzględniając przychylny wniosek Rady szkolnej krajowej z dnia 11. lutego 1910. l. 58.928, czas służby od 5. lutego 1889 do końca sierpnia 1892.

4. Wincentynie Samlickiej (p. 40) emerytowanej nauczycielce wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury czas służby od 1. września 1884 do 15. lipca 1885 i podwyższa odpowiednio emeryturę, począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

5. Emilii Seroiczekowskiej (p. 49), byłej nauczycielce, przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie w kwocie 400 K rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1911 r.

6. Maryi Sowińskiej (p. 50), tymczasowej nauczycielce, przyznaje Sejm w drodze łaski emeryturę w kwocie 500 K rocznie począwszy od 1. stycznia 1911 r.

7. Tomaszowi Brzęsiowi (p. 10), nauczycielowi w Gorzycach, wlicza Sejm w drodze łaski, uwzględniając w części usilną prośbę c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 28. czerwca 1910 l. 32.908 z utraconych 25 lat służby — 15 lat do emerytury na wypadek spensjonowania.

8. S. Zofii Szydoczyńskiej (p. 55), nauczycielce-kierownicze szkoły żeńskiej w Sokalu, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury czas służby od 27. września 1895 do 31. lipca 1904.

9. Magdalenie Wilinkowej (p. 63), wdowie po tymczasowym nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie wdowie w kwocie 400 K rocznie począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

10. Romanie Kratzerowej (p. 64), wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski dodatek dla trojga dzieci w kwocie po 100 K rocznie dla każdego dziecka, aż do osiągnięcia przez każde dziecko 20-go roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od dnia 1. stycznia 1911 roku.

11. Stanisławowi Kochajowi (p. 20), nauczycielowi, wlicza Sejm z uwagi na przychylny wniosek c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 10. lipca 1910 l. 37.926 w drodze łaski czas służby od 1. października 1884 do końca lipca 1890 do emerytury na wypadek spensjonowania.

12. Petroneli Mukaczyńskiej (p. 73), emerytowanej nauczycielce podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 900 K na 1.200 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

13. Magdalenie Keipperowej (p. 52), wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie wdowie w kwocie 400 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1911 roku.

14. Eugenii z Baczyńskich Iwańcewowej (p. 39), nauczycielce w Starym Sączu, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury czas służby od 28. września 1897 do końca sierpnia 1900 i od 1. września 1901 do końca lipca 1907.

15. Wincentemu Momutowi (p. 15), emerytowanemu nauczycielowi, zalicza Sejm w drodze łaski z czasu służby nieskutecznej pięć lat do przyznania dodatków pięcioletnich w celu uzyskania wyższej emerytury od 1. stycznia 1911 roku.

16. Emilii Witkowickiej (p. 65), nauczycielce w Zaleszczykach, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury trzy lata służby t. j. od 1. września 1889 do 31. sierpnia 1892 — spędzonej na posadzie nauczycielki szkoły ludowej w Kobakach — na wypadek spensjonowania.

17. Szymonowi Zającowi (p. 1), nauczycielowi w Jasle, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury na wypadek spensjonowania czas służby od 16. września 1890 do końca grudnia 1898.

18. Naftalemu Schipperowi (p. 4), stałemu nauczycielowi religii mojżeszowej w Stanisławowie, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury na wypadek spensjonowania pięć lat służby spędzonej w zawodzie nauczycielskim przed rokiem 1890.

19. Deborze Rosinerówniej (p. 41), stałej nauczycielce szkoły wydziałowej w Wadowicach, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury na wypadek spensjonowania czas służby spędzonej w szkołach ludowych publicznych w charakterze tymczasowej nauczycielki od dnia 1. listopada 1896 do 31. marca 1902.

20. Józefowi Górskiemu (p. 5), kierownikowi szkoły w Zagórzu wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury na wypadek spensjonowania czas służby od 1. września 1877 do końca listopada 1885.

21. Helenie Ziętkiewiczównie (p. 38), nauczycielce, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury na wypadek spensjonowania zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej czas służby od 1. stycznia 1888 do 27. listopada 1902.

22. Ignacemu Kostkowi (p. 2), byłemu nauczycielowi, przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenia roczne w kwocie 500 K od 1. stycznia 1911 roku.

23. Maryi Niżankowskiej, nauczycielce we Lwowie, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury na wypadek spensjonowania zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej czas służby od 11. grudnia 1878 do końca sierpnia 1886.

II.

Jednorazowy zasiłek przyznaje Sejm w drodze łaski:

- a) Maryi Wenckowej (p. 51), wdowie po byłym nauczycielu, w kwocie 100 K.
 - b) Stefanowi Kowalowi (p. 7), byłemu nauczycielowi, w kwocie 200 K.
 - c) Andrzejowi Nowakowi (p. 19), byłemu nauczycielowi, w kwocie 100 K.
 - d) Albinie Dowosserowej (l. pet. 6.363, 4.575), wdowie po emerytowanym kierown. szkoły — zamieszkałej w Kołomyi, w kwocie 200 K.
 - e) Maryi Kwiatkowskiej (p. 53), wdowie po nauczycielu, w kwocie 200 K.
 - f) Sylwestrowi Jurkowskiemu (p. 30), byłemu nauczycielowi, w kwocie 100 K.
 - g) Ks. Janowi Filarowi (p. 31) emerytowanemu katechecie, w kwocie 200 K.
- Sumę tych zasiłków, stanowiących kwotę tysiąc sto koron (1.100 K) wstawia Sejm do wydatków preliminarza budżetu funduszu szkolnego kraj. na rok 1911.

III.

Nad petycjami:

Józefa Krupińskiego (p. 3), Elżbiety Fruchtmanowej (p. 42), Ludwika Krupińskiej (p. 43), Franciszki Sawczyńskiej (p. 44), Konstancyi Fangorowej (p. 45), Eugenii Andruszkiewiczowej (p. 46), Maryi Stawińskiej (p. 47), Amalii Wasungowej (p. 48), Antoniego Jakubasa (p. 8), Maryi Foksowej (p. 56), Michaliny Józefy (Giergielowej (p. 57), Wawrzyńca Władki (p. 11), Adolfa Lewandowskiego (p. 12), Michała Sałacha (p. 13), Jana Dobrowolskiego (p. 14), Leona Kozankiewicza (p. 16), Maryi Romańskiej (p. 58), Zofii Toepferówny (p. 59), Łukasza Czabaka (p. 17), Katarzyny Aptekarskiej (p. 60), Józefy Angerówny (p. 61), Maryi Ogonowskiej (p. 63), Teofilii Górskiej (p. 66), Wilhelma Drozdowskiego (p. 18), Anny Wityńskiej (p. 67), Bolesławy Bieńkowskiej (p. 68), Jana Lisienieckiego (p. 21), Józefa Straszego (p. 22), Józefa Witwickiego (p. 23), Leona Harasimowicza (p. 24), Franciszka Bobińskiego (p. 25), Michała Sicińskiego (p. 26), ks. Cypryana Chołynieckiego (p. 27), Jana Łukawskiego (p. 28), Michała Szytkiewicza (p. 29), Domiceli Zaleskiej (p. 69), Mikołaja Finika (p. 32), Apolinarego Godlewskiego (p. 33), Anny Daciowej (p. 70), Antoniny Czupkowej (p. 71), Jana Frączkiewicza (p. 34), Zofii Rąbowej (p. 72), Antoniego Raifa (p. 35), Klemensa Szlemkiewicza (p. 36), przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. **Michałowski**. Wnoszę przyjęcie tych wniosków en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tych wniosków en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Kto przyjmuje te wnioski en bloc, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Są przyjęte.

Następuje sprawozdanie Komisji administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach na zaciągnięcie pożyczki (**alg. 969**).

Sprawozdawca p. **St. Henryk Badeni** ma głos.

Sprawozdawca p. **Stan. Henr. Badeni** (*zaczyna czytać sprawozdanie*).

Sekretarz p. **Urbański**. Wnoszę uwolnienie p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. **St. H. Badeni** (*czyta*).

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy.

Ustawa z dnia... w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 400.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I. Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach zezwala się po myśli § 24 ustawy o Reprezentacyi powiatowej, na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w wysokości 400.000 koron w obligacjach komunalnych Banku krajowego.

Art. II. Waluta pożyczkowa użyta być ma wyłącznie na pokrycie kosztów budowy tych dróg i mostów, które objęte są programem budowy, uchwalonym przez Radę powiatową Ropczycką na posiedzeniu z dnia 4 maja r. 1910 i zatwierdzonym przez Wydział krajowy reskryptem z dnia 10. września 1910 L. W. 71152/1910.

Art. III. Pożyczka zrealizowaną ma być stopniowo w miarę postępu robót i za pośrednictwem każdorazowym zezwoleniem Wydziału krajowego.

Art. IV. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. St. H. **Badeni.** Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę en bloc, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta

Sprawozdawca p. St. H. **Badeni.** Wnoszę przyjęcie tej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty. Kto przyjmuje ustawę w trzecim czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

(*Marszałek uderza trzykrotnie łaską — wrzawa ustaje*).

(P. T. **Staruch.** Precz z szlachoctwem | (Проч з шляхоцким Соёмом, нема
Sojmom, nema poriadku dnewnoho!) | порядку dnewnogo!)

Marszałek. Ja nie na to stukalem, ażeby p. T. Staruch mówił, ale na to, żebym ja mówił. P. T. Staruch stuka za siebie, a ja za siebie.

Mam zamiar obecnie posiedzenie zamknąć, a pierwszej poddać pod obrady cztery wnioski nagłe w sprawie zapomóg dla ludności, dotkniętej klęskami elementarnymi.

Jest wniosek nagły posła Szweda i tow. w sprawie zapomogi dla pogorzalców gminy Oczków, powiatu żywieckiego. Dla uzasadnienia nagłości wniosku ma głos p. Szwed.

(*Powstaje ponownie wrzawa na ławach posłów Klubu rusko-ukraińskiego*).

P. Szwed. Wysoki Sejmie!

W kwietniu 1911 r. wybuchł pożar w gminie Ostków w powiecie żywieckim, który 7 gospodarstw do szczytu zniszczył. Spaliły się nieubezpieczone zabudowania gospodarcze i mieszkalne, zapasy żywności i przyrodzenia i wszystkie nieruchomości. Jestto ludność górską i biedną i Wysoki Sejm raczy przyznać im tytułem zapomogi 1000 koron. Pod względem formalnym proszę wniosek ten odesłać do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa nad nagłością otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje nagłość wniosku zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Pod względem formalnym żąda p. Szwed odesłania jego wniosku do komisji budżetowej.

Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Jest następnie wniosek nagły p. Jedyńaka i tow. w przedmiocie udzielenia pomocy pogorzalcem w gminie Pustków, w powiecie ropczyckim. Celem uzasadnienia nagłości ma głos p. Jedyńak.

P. **Jedyńak.** Wysoka Izbo!

W r. 1911 wybuchł w gminie Pustków, w pow. ropczyckim pożar, który zniszczył 11 gospodarstw włościańskich, zarówno domy mieszkalne, jak i zabudowania gospodarskie. Ponieważ gmina sama jest uboga i bez pomocy państwa i kraju szkód, zrządzonych przez pożar powetować nie może, przeto zwraca się do Wys. Sejmu ażeby spowodować swoją uchwałą poparcie u czynników rządowych i autonomicznych.

Pod względem formalnym proszę o odesłanie tego wniosku do Wydziału krajowego, jako komisji.

Marszałek. Rozprawa nad nagłością otwarta, czy żąda kto głosu. (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje nagłość wniosku, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Pod względem formalnym jest propozycja odesłania wniosku do Wydziału krajowego jako komisji.

Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje wniosek nagły p. Witosa i tow. w sprawie udzielenia przez c. k. Rząd pomocy dla ludności rolniczej dotkniętej klęską posuchy i pryszczycy w Galicyi zachodniej.

Celem uzasadnienia nagłości ma głos — w zastępstwie nieobecnego wnioskodawcy p. Witosa poseł Bojko.

P. Bojko. Wysoki Sejmie!

Jak wiadomo, grasowała w roku ubiegłym w wielu powiatach, szczególnie zachodnio galicyjskich zaraza na bydło, t. zw. pryszczycy, która poczyniła olbrzymie szkody w mnóstwie gospodarstw włościańskich. Uzasadniam więc nagłość mego wniosku, o pomoc dla tej ludności tak ciężko dotkniętej tem, że ma się już ku wiosnie, i ludność potrzebuje wydatnej i prędkiej pomocy, ażeby się mogła wyżywić i dalej pracować na roli.

Pod względem formalnym proszę o odesłanie wniosku do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa nad nagłością otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje nagłość zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęta.

Pod względem formalnym jest propozycja odesłania wniosku do komisji budżetowej.

Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następnie jest wniosek nagły p. Myroniuka-Zajaczuka i tow. w sprawie udzielenia pieniężnej pomocy dla pogorzalców wsi Kujdańce powiatu kołomyjskiego, którego uzasadnienie z powodu nieobecności wnioskodawcy z dzisiejszego porządku dziennego usuwam. (*Uderza trzykrotnie laską. Wrzawa ustaje*).

Następne posiedzenie odbędzie się dnia 9. lutego 1912 w piątek o godzinie 10 rano. Porządek dzienny zostanie pp. posłom rozesłany w drodze pisemnej.

Posiedzenie zamykam.

(Koniec posiedzenia o godzinie 1 minut 25 po południu).